

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

As Uj K
és báns
D' Rémissetter Robert
Cikkeink
forrás D
Budapest
Disztér 2 I e 8
Kéziratok
megőrzésükre nem vállalunk

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

VILÁG TÜKRE

Vihar a Csendes-óceán körül

A legújabb szállóige, amely bizonyos mértékben egyformán talált visszhangra az 0- és Ujvilágban, kissé paradox kijelentésnek hangzik. „Vihar a Csendes óceán körül!” Tagadhatatlan tény, hogy a legutóbbi időben egyre komolyabb előcsatározások folynak a leg hatalmasabb világtenger fölötti hegemoniáért és a Tadataka, Ikezaki, a fantasztikus nevű japán író „Ne féljünk az Egyesült Államoktól” című legújabb munkája példátlan felülmúlást keltett nemcsak Amerikában, hanem Angliában is. Az ismeretlenség homályából egyszerre a köztudatba vetődött nippon publicista ugyanis ijesztő következetességgel jósolja meg egy minden képzeltet felülmúló, borzalmas háború kitörését, amely szembeállítja egymással a Csendes óceán két ősi riválisát, Japánt és az Egyesült Államokat.

Ikezaki munkája, amelyről hasábos tudósításokban emlékeztek meg az amerikai napilapok, történelmi visszapillantászerű adatokban foglalja össze mindazokat az eseményeket, amelyek a 20. században elmérgesítették a viszonyt a két birodalom között. Hangsúlyozza, hogy 1900 óta az Egyesült Államok kormányja a legkülönbözőbb intézkedéseknek egész sorát léptette életbe, amelyek nemcsak súlyosan sérítették önértékükben a Mikádó alattvalóit, hanem valószínűleg a japán elemeknek, a keleti író művében idézi az 1906-ban hozott törvényt, amely az Egyesült Államok területén élő japán gyermekeket kirekeszti az iskolázatásból, a rendeletet, amelyet 1913-ban hozott a washingtoni kormány és amely egyszersmindkorra lehetővé teszi, hogy a japán alattvalók földbirtokot vásárolhassanak Kaliforniában.

Tadataka Ikezaki azonban ezekkel a figyelemreméltó megállapításokkal még nem éri be. Hivatkozik arra, hogy az Egyesült Államok hajórajának 1925-ben a Csendes óceánon megtartott monstre-gyakorlata tulajdonképpen provokatív jellegű volt. Japánban most már nem látnak egyebet az Egyesült Államokban, mint egy mindenáron érvényesülni törekvő nagyhatalmat, melynek szilárd elhatározása, hogy magához ragadja az uralmat a Messze Kelet fölött . . .

Időközben az illetékes államférfiak, így többek között Wilbur tengerészeti államtitkár kijelentései egyre fenyegetőbben hangzanak. Wilbur egyik rendkívül jellemző nyilatkozatát szintén idézi a könyvében a japán író. Ezek szerint a washingtoni kormány tengerészeti államtitkára a következőket jelentette volna ki: „A két birodalom, amely a Csendes óceán két szembelevő partvidékét foglalja el, semmiesetre sem maradhat fenn egymás mellett! Ezzel tisztában kell lenniük a japánoknak is, ha pedig szép szerével nem volnának hajlandók beérni az őket megillető helyet, úgy módot kell találniuk arra, hogy őket ezirányban alaposan megleccsentsük”. Kétségtelen, hogy az amerikaiak számbeli fölénye és a határta-

Aláírták a garancia bankszindikátus alapító okmányát

A Banca Naționala mégis szanálja a Berkovitz-bankot

A Berkovitz-fivérek személyi garanciát vállaltak a Banca Naționala által nyújtott hitelért

A kormány egyenlő elbánást ígér az erdélyi bankoknak

Bucuresti-Bukarest, augusztus 17.
A Banca Berkovitz ügyében tegnap is folytak a tárgyalások. A Berkovitz fivérek ismét kijelentették, hogy teljes garanciát vállalnak vagyonukkal a betétesek pénzéért.

A bank ingatlan vagyona 135 millió értéket képvisel, míg a Berkovitz-fivérek bukaresti magáningatlanait 470 millióra becsülik.

Ma reggel 8 órakor Argetoianu pénzügyminiszter Szinajából Bukarestbe érkezett és azonnal a Banca Naționala palotájába sietett, ahol várták a nagybankok képviselői, hogy végleg aláírják a bankszindikátus megalakulásáról szóló okiratot. Argetoianu ezután a pénzügyminiszterrel tárgyalta a megjelent bankigazgatókkal, majd a Berkovitz-bank ügyét vitatták meg és arra a megállapításra jutottak, hogy a Berkovitz-bank saját vagyoni garanciája mellett lehetővé kell tenni, hogy ez a bank tovább folytathassa működését. Argetoianu a belügyminisztériumban hajtotta azután, ahol fogadta Eli és Max Berkovitz bankárokat, akik ismertették Argetoianunak a bank jelenlegi helyzetét és átadták az összes saját vagyoni garanciájukról szóló aktákat.

A pénzügyminiszter közölte a bankárokkal, hogy a Banca Naționala hajlandó megszavazni a fizetési závarokba jutott bankház részére 150 millió hitelt.

Ezután a Berkovitz-fivérek a Banca Naționalához mentek, hogy megtárgyalják a kölcsönnyújtás részleteit.

Ma délelőtt egyébként Argetoianu kihallgatáson fogadta Hans Ottó Rothot, aki kérte az erdélyi bankok részére a kormány támogatását, mivel azok szintén erősen megéreztek az utóbbi hetek pénzügyi eseményeit és szintén nehézségekkel küzdenek. A pénzügyminiszter kijelentette Hans Ottó Rothnak, hogy

a kormány ugyanolyan szemszögből nézi az erdélyi pénzügyi helyzetét is, mint a regátiakét és adott esetben kellő támogatást fog nyújtani.

Bucuresti-Bukarest, augusztus 17.
Tegnap este 7 órakor Manoilescu mangaliai üdüléséből Bukarestbe érkezett és azonnal összehívta a nagybankok képviselőit és jegyzőkönyvet vettek fel a bankszindikátus megalakulásáról, amely ma már meg is kezdte működését. A mai nap folyamán egyébként Manoilescu külön tárgyalásokat fog folytatni a bankszindikátus elnöki pozíciójának betöltéséről és ezirányban pénzügyi körökben biztosra veszik Anghelcsunak, a Nemzeti Bank volt kormányzójának kinevezését.

A Garanciabank megalakulásával kapcsolatban — mint már megírtuk — a kormány átvállalja a bankoktól az elértéktelenedett Steaua României részvényeket. Mikor a liberális töké a Steaua Românieit nacionalizálni akarta, a bankok a volt pénzügyminiszter kérésére átvették a konzorciumtól az összes részvényeket eredeti névértékükben.

A Lupta most feltűnést keltő cikkben ismerteti a tranzakció előzményeit. A Steaua României részvények a világháború óta egy német nagybank birtokában voltak, amely azokat egy svájci konzorciumnak adta el. A konzorcium a vállalat nacionalizálásakor 800 svájci frank, tehát akkori árfolyamon 32 ezer lej névértékben adta át a részvényeket, amelyeknek átvállalásánál egy liberális tökéértelenség vállalta a majoritást. Közben a lej katasztrófális zuhanása megindult és a részvények 32 ezer lejes névértéke 210—220-ra szállt alá. A bankokat a 2 milliárdos részvénytöknél így rendkívül súlyos veszteségek érték és a liberális pénzügyi kormányzatnak nyilván volt is mit hallania az érdekelt bankvezérektől. A horribilis veszteségeket Bratianu Vintila olyképpen próbálta enyhíteni, hogy megkísérelte bizonyos petróleumterületeknek az értékesítését. Ebből a célból Bratianu Vintila és egész vezérkara, köztük Constantinescu, Mrazek volt miniszterek, Stefanescu bankkormányzó, sőt maga Barbu Stirbey is többször kiutaztak Londonba. A tárgyalások azonban nem vezettek sikerre, de az átvállalás érdekében beindított akció az érdekelt bankok a Maniu-kormány alatt is folytatták. A petróleumterületek értékesítésével a területekből folyó jövedelmek a közel 2 milliárd lejes részvénytökből majdnem 1 milliárd lejt megtérítettek, míg a fennmaradt 1 milliárd lejt most vállalta át az állam a Nemzeti Bank útján.

Zsidó sors

A Berkovitz-bank fizetésektelensége egye a mai nappal végre kedvező mederbe erelődött. A Berkovitz-fivérek hajlandóan nyilatkoztak személyi garanciát adni, amivel szemben a Banca Naționala megszavazta a bank további működéséhez szükséges hitelt. Nagy kő esett le ezzel az ország gazdasági életének szivéről s az eredmény máris mutatkozik: a bizalom smét helyreállt s a gazdasági élet kezdi szisztematikus nyugodt ritmusát.

Az ügy gazdasági része ezzel — reméljük — szerencsés befejezést nyert. Most hát szólhatunk néhány szót az ügy politikai részéhez. Mert ilyen is volt.

A gazdasági élet befentesei az első pillanathban látták, hogy a garanciavállalás kérdése csupán ürügy volt, amely mögött más okok rejtőztek. A Berkovitz-fivérek két nagy büniük van: zsidók és liberálisok. Az utóbbi talán még megbocsátható volna a kormány, de az első annál súlyosabban esett a latba. Ezért huzódott mostanig a bank szanálása s ezért kellett ennek a nagymultu pénzintézetnek egy hét óta a legszörnyűbb kálváriát járnia.

Ujabb figyelmeztetés azoknak, akik magasba jutva, oly könnyen megfélekednek a zsidó sorsról, a zsidó sorsközösségről.

Baj van a prémiummal

A prémiummal baj van. Mondhatnánk, gazdasztrófális veszély fenyegeti a román exportot. A prémium híre a külföldi piacokon a román buzadumping hírével keletkezett és buzánk felvevő piacain rövid pár nap alatt a prémium arányában lezártak az árak.

De nemcsak az export lehetősége veszett el, hanem egyszersmind megkezdődött Romániában az árak lemorzsolódása. Ha a cseh buza ára leessett, a román buzának odáig kell esnie, hogy az exportálás rentábilis legyen.

Tehát: az árak esnek. Pedig ha jól emlékszünk, a boléta azért született, hogy az árak emelkedjenek. Az újszerűt boléta mellett gyönyörű beszédek tartottak a gobanárterkesítési törvény napjai és ezekben a beszédekben felcsillant az a remény, hogy a felnőv csemete majdan legyőzi gigászi ellenfelét: az orosz duping-buzát külföldön és megsziárdítsa a gobanapiacot a belföldön.

Es mindezt a pékek rovására tette volna meg az új ritmusu gazdaságpolitikai teóriákban megszületett gyermek: a boléta . . .

Ki nem emlékszik a fölöslegesen leírt két félbeka meséjére? Mert most arról van szó.

A pékeket tönkretették és mégsem emelkedett a buza ára. Sőt . . . Zuhant, zuhant, zuhant, odáig zuhant, hogy most már jöhet prémium, jöhet akármí, onnan, ahová zuhant, felemelni nem lehet.

„Az új ritmus” első reformja tehát vízbeesett. A szomorú csak az, hogy jóelőre megjósolták.

Es ugy az ország megmarad a nyomorúságban, azok pedig, akik mindezt megjósolták, megmaradnak — az igazságukkal . . .

A szankülottok utódai

Százharmincegy évvel ezelőtt Európában minden elnyomott népe, a császári abszolutizmusok rabláncában nyögő szabadd gondolat hívei — epedő tekinteteket vetettek Franciaország felé. A nagy francia forradalom, mely a „szabadság, testvériség, egyenlőség” jelszavával írta be véres emlékeit a történelembe, közzel félvszázadon át, mint az egész európai emberiség megváltásának letéteményese élt képzeltünkben. Napoleon a forradalmi Franciaország jogára vállalt akarta megteremteni az egységes Európát s amikor elbukott: ezt a hálalás akkori hívei a reakció győzelmének tekintették.

Két újabb forradalom után azonban a szankülottok utódai végérvényesen győzelmet arattak a hajdani nemesi Franciaország urai fölött. A szankülottok rongyos és hősi, álmodozó és kegyetlen népsége és katonasága azóta meggazdagodott és a kispolgári önzés, a bankári gondolat zászlóhordozójává alakult át.

Európa szabadságának, új ritmusának, forradalmi megváltásának hajdani reménysege: a gloire Franciaországja, — ma Európa megbékélésének talpraállításának legkomolyabb akadályává lett. A frigiai sípkát a könyörtelen hitelező cilinderével és szakettjével cse

relték fel a szankülottok utódai. A régi Franciaország egész Európát akarta megváltani: a mai Franciaország egyedül csak a saját zsebével, a saját szuronyával és a saját nagyhatalmi pozíciójával törődik. Ma az egész világ Európát, Európa végső kétségbeesésben vergődő népeit akarja megmenteni; Franciaország ebben a nagy akaráásban az egész világgal áll szemben. Egy egész világ akaratával a maga partikuláris akaratát szegezi szembe, az egész világ kétségbeesésével — a maga „szent” önzését. Es ezzel végleg összeomlott egy történelmi illúzió. A szankülottok utódai Európa végrehajói lettek.

31. augusztus 16.
MOZI
Műsora
Madonna.
zene, zenés vigjáték
Davies és Lawrence
elmények és pompás
előlekezése, 13 nagy
GÓ műsora
órakor: Öfensége a
decések
4 Lej
8 Lej
40 Lej
3 Lej
6 Lej
feladott apróhird-
drágább. Díj előre
többséggel ellátott
továbbitunk.
a lába
kenőcsöt használjon.
apható a gyógyszer-
drogériában.
kóser vegetárius ét-
lea Regele Ferdinand
23 szám alá. Bejárás
Olesó árak!
az első Romániai
és Grojer saját
és detail eladás.
és éttermében Cluj
leg Széchenyi tér)
leg ételek. Felvágó-
gyümölcsök. Tej és
Kenyér és sütemény
Berger Dece de
de sus.
bert, aki 5-6 gyerme-
szerelem héberre tanít-
osztályokra előkészít-
és pedagógiai tu-
mann Jakab, Sighet.
s olesón egy complet
butorok, különböző
Kiss uca 38.
szobából és konyhá-
inlakás kiadó. Hossz-
nő olesón ajánlkozik
N. Filipescu (Szt-
nyelvismerettel fel-
at Lepagehoz, Kvár-
ontban lakó uricsalád
ból középiskolai tanu-
kóser ellátásra. Meg-
Uj Kelet fiókiadó
cezy.
és olesón egy komp-
gyéb butorok, külön-
ek. Kiss u. 38.
zzal még nem tette
eg kötelességét, ha
fizeti előfizetési
trálékát . . .
egy új elő-
Keletnek.
azt akarja, hogy
erdélyi zsidóság
gyetlen organuma
vartalanul teljesít-
esse kötelességét!

Megbukott a bolétatörvény:

A prémium hire katasztrofális áresést idézett elő a román buza külföldi felvevőpiacain

A cseh buza a román prémium arányában zuhant: nem lehet Csehszlovákiába exportálni. Teljes a pangás az erdélyi piacokon

Két hete nem volt üzletkötés a kolozsvári tőzsdén

Cluj-Kolozsvár, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári tőzsdének fekete napjai vannak. Már a második hét mulik el anélkül, hogy a kolozsvári tőzsdén üzletkötés történt volna. És törté-
nik ez éppen augusztus közepén, amikor a gabonakampány már teljes vehemen-
séjével kellett volna megindulnia. A pangó gabonaszézonban pedig a kolozsvári tőzsdén olyan napokat regisztrál, amelyek még a téli holtsezón üzletkötéseit sem érik el. Nem indokolatlan tehát az a pánik, amely a termény- és lisztkereskedők között már hetek óta tart. Az árak esése a néhány nappal ezelőtt észlelt pillanatnyi enyhülés után tovább tart és ma már a buzaárakkal együtt a többi termények is rohamosan zuhannak alá. Mint ahogy az előre látható volt, a gobanaértékesítési törvény nem volt tekintettel olyan körülményekre, amelyek a kormány kétségtelenül jó inten-
cióit már törvény érvénybelépése után pár héttel teljes mértékben paralizálták. A prémium rendszer a pékek feláldozásával akarta segíteni az exportot. Ezzel szemben bekövetkezett az a tragikus hely-
zet, amit az Uj Kelet hasábjain jó előre megjósoltunk, hogy a pékeket feláldozták, de ugyanakkor az export is szünetel. A terménykereskedők a mai árakkal még az exportprémium mellett sem tudnak export üzleteket lebonyolítani. Hogy mi okozta a mai helyzetet, annak megítélésénél meg-
szlanak a vélemények. Vannak szakvéle-
mények, amelyek szerint az árak zuhaná-
sát és az export szünetelését kizárólag a boléta-törvény idézte elő. Lehet, hogy ez a állítás tulzott. Kétségtelen azonban, hogy a prémium-rendszer csak akkor vál-
hatik be, ha exportlehetőség van és ha ez nincs, akkor ezen a pémium-rendszer egy-
általában nem, vagy csak nagyon kis mér-
ékben segíthet.

akar terjeszkedni Csehszlovákiában, ver-
senyképesnek kell lennie az ottani árak-
kal. A cseh importőr ma már csak vago-
nonkénti 19 ezer lejes árbán veszi át a
gabonát, ab Halmi állomás, elvámolva. Az
odaszállítás, elvámolás, költségei cca.
6000 lej emésztenek fel, olyanformán,
hogy az exportőr a 19 ezer lejes buzára
ráfizet. Jóminőségű erdélyi búzát még
nagy tételekben sem lehet 220 lejen alul
venni, ehhez hozzájárul a költség olyan-
képpen, hogy 27—28 ezer lejre megy a
határig szállított román buza ára. Ha
ebből a prémium révén meg is térül 10
ezer lej, még mindig 18 ezer lejes búzát
kell adnia az exportőrnek 19 ezer lejért,
ami pedig — tekintve, hogy a prémiumot
késedelmesen kapja meg és ezért esetleg
kétszer is Bukarestbe kell utaznia, effektív
ráfizetést jelent.

Amikben alázuhantak a buzaárak. Ha export
kedv mutatkozna, még így is elérhetnénk
valamit. De pénz nincs, a prémiumban
nincsen bizalom, ilyenformán tehát teljes
a pangás. A buzaárakkal együtt esnek a
többi termények is. Mi sem jellemzőbb
erre, mint a zab, mely még két héttel ez-
előtt 450—500 lej volt mázsánként, ma
már pedig 270-re szállt alá. A belföldi
vételek is minimális, a rohamos áresé-
seknel a kereskedő nem tudja, vehet-e
árut, mert a következő napon egy újabb
árzuhanás következtében csunyan ráfizet
az üzletre.

A múlt évben nem volt prémium, de volt export

Arra a kérdésünkre, hogy mi a teendő, vállvonagatás a válasz:

— Annyi bizonyos — mondják, — hogy a prémium nélkül flottabul mennének a dolgok. Így a külföld olyan olcsó árakat kér, amelyeket még a prémium sem hozhat be. Ha a román dumping hírével nem riasztottuk volna meg a külföldet, elértük

volna a múlt évi eredményt, ami kétség-
telenül kedvezőbb, mint az idei.

Igy áll tehát ma a gabonapiac hely-
zete. Illusztrálásul alább közöljük a kolozs-
vári tőzsde üzletkötéseit és az egyes árúk-
ban megnyilvánult árakat:

Az üzletek

Gazdát cserélt: 150 kg. lencse, á 5.50
lej, 11.000 kg. mák, három tételben á 15
lej ab Cluj, 1000 kg. lóhere és 2500 kg.
lucerna mag napi áron. Egyetlen egy tétel
gabonavásárlást sem regisztráltak tehát.
Hasonlóan szomorú a kínálat-kereslet
mérleg: kínálnak 300 q. szamosi búzát,
78.2 százalék, á, 260 lej, 1000 q. bihari
buzát 78.79, 2 százalék á 225 lej, 150 q.
árpa á 250 lej, 300 q. zab á 300, 300 q.
tengeri (Sármás) 270 lej, 600 q. temesi
buza 68, á 210. Ezzel szemben kereslet
mákban és napraforgómagban mutatkozik,
míg külföldi cégek alma után érdeklőd-
nek.

Termény és lisztárak

A piaci gabonaárak a következőképpen
alakultak:
Buza 260—270, (Szamos- és maros-
menti), bihari buza 220—225, bánáti
210—220, árpa 240, zab 270, tengeriben
abszolúte nem mutatkozik forgalom.
A lisztáraknál hasonlóan nagyarányú
áresések mutatkoznak. A malmok ma a
nulláslisztet 4.80 lejben árulják, a 4-es
liszt ára 4 lej, ami az elmúlt hetekkel
szemben is 25—30 százalékos áresést mut-
tat. Emellett a lisztpiacra teljes a pangás.
A pékek a boléta életbelépése óta nem a
malmoktól szerzik be szükségleteiket, ha-
nem a buzapiacra felvásárolják az olcsó
árut és kis malmokban őröltetik.
Egy bizonyos: a gabonakrizis Erdélyben
elérte tetőfokát és itten a boléta-törvény-
nek egyelőre jó hatása nincsen. Értesülé-
seink szerint egyébként hasonló a helyzet
a regátban is, ahol hasonló árzuhanásokat
észlelnék.

„A világ nem fogja megengedni, hogy Franciaország újabb követelésekkel álljon elő“

A nemzetközi bankárkonzorcium hajlandó a rövidlejáratu német hiteleket meghosszabbítani

Franciaország nem mond le a jóvátételek ráeső részéről. Ujra ellenőrző főbiztost kap Ausztria

Bázel, augusztus 17. Tegnap a nem-
zetközi bankárkonzorcium ülést tartott,
mely után tárgyalást folytattak a né-
met bankok kiküldöttjeivel.

Hír szerint a bankárok konzorciuma
hajlandóságot mutat arra, hogy német-
országi rövidlejáratu hiteleket hat hó-
nap tartamára meghosszabbítsa, de elő-
feltételül köti ki, hogy a németországi
deviza-szükségrendelet megfelelően mó-
dosíttassék és hogy a hatalmak jegy-
bankjai és a Nemzetközi Fizetések
Bankja is hosszabbítsák meg hat hó-
napra a három hónapi időtartamra már
meghosszabbított 100 millió dolláros
németországi rövidlejáratu hitelt.

A németországi hitelek meghosszabbi-
tását tárgyaló szakértői bizottság teg-
nap formális ülést nem tartott.

Bázeli bankkörökben valószínűnek
tartják, hogy a tárgyalások Bázelben
szerdán fognak befejezést nyerni. Ez-
zel egyidejűleg diplomáciai körökben
nagy feltűnést keltett az a körülmény,
mely szerint a jugoszláv kormány érte-
sítette ismételtelen az Egyesült Államok
kormányát,

hogy nem csatlakozik a Hoover-
egyezményhez és azt aláírásával
nem láthatja el.

Ugy hírlik, hogy az Egyesült Álla-
mok kölesönnel készül Jugoszlávia se-
gtségére sietni, hogy biztosíthassa csat

lakoását az egyezményhez. Újabb je-
lentés szerint az Egyesült Államok kor-
mánya már meg is kapta a Hoover-ja-
vaslatok ügyében részére küldött jegy-
zékét, melyben közlik, hogy a Hoover-
tervet nem fogadják el, mert az or-
szágnak ebből 16 millió dollár kára
származnék.

Párizs, augusztus 17. Flandin fran-
cia pénzügyminiszter az Echo de Paris
munkatársának adott nyilatkozatában
kijelentette, hogy Franciaországnak
semmi kifogása nincsen az ellen, hogy
a hatalmak a hadiadósságok és jóváté-
telek új rendezésével akarjanak segíte-
ni Németország pénzügyi helyzetén,
de Franciaország a jóvátételek
tisztán francia részéről nem mond-
hat le.

Flandin hangoztatta a gazdasági há-
boru megszüntetésének szükségességét,
mert csak így állhat helyre a bizalom s
a nemzetközi hitelélet normális rendje.
Franciaországnak ez az önző állás-
pontja amerikai körökben élénk vissza-
tetszést szült. Borah szenátor, a világ-
szerte ismert nagyteknélyű amerikai
politikus beszédet tartott Boiisében,
amelyben ismertette a súlyos világvál-
ságot, melyet a franciák konok politi-
kája még súlyosabbá tesz. Borah élesen
kikelt a franciák ellen és világszerte
nagy feltűnést keltő beszédében többek

között a következőket mondotta:

— Franciaország ma nagyobb biz-
tonságot élvez, mint bármely európai
állam kétszáz év óta. A kifosztott és le-
fegyverzett Németországgal szemben
Franciaországnak elsőrangú hadserege
és óriási gazdasági hatalma van, nem
szólva a katonai szövetségről. Ezenfe-
lüli Franciaországot a Kellog-paktum
és a locarnói szerződés minden elképzel-
hető módon védi. Ha Franciaország to-
vábbra is biztonsági követelésekkel áll
elő, akkor ez nem egyéb, mint Német-
ország, Ausztria és Magyarország meg-
semmisítésének az akarata. Ezt azon-
ban a világ nem fogja megengedni.

Bécs, augusztus 17. Avenol és Love-
dal népszövetségi szakértők megkezdték
az ausztriai pénzügyi helyzet hely-
szini tanulmányozását.

Bécsi politikai körökben valószínű-
nek tartják, hogy az osztrák kormány
megfelelő garanciái esetén a Népszövet-
ség megadja hozzájárulását a tervbe
vett kölcsön felvételéhez, de lehetséges
az is, hogy újra ellenőrző főbiztost fog-
nak kinevezni az újabb külföldi kölcsön
hovaforrásának és Ausztria állami
pénzügyeinek ellenőrzésére.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ
**orth. zsidó le-
ánynevelő inté-
zete**
internátusa Oradea, Pável ueca
25. A zsidó leánygymnázium mel-
lett működik. Dija nem maga-
sabb egy rendes privát háznál
kért díjnál. Prospektus. Kitűnő
referenciák!

A Bârzavai Mészgyár r.t.
ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand 6.
A legjutányosabb áron ajánlja a garantáltan 32
kőbméter kiadóképességű hófehér prima nagy darabos
m e s z é t. Prompt szállítás. Sürgöny-
cím: Varfabric, Arad

Merán-
rország

n tisztázva. Eddig es-
y a gyorsvonalat mozdón-
n találta a gössi állomá-
ak jelzőjét és nyugodt-
vonattal. Így történt a
orsvonalat belerohant
hely a következő szem-
elt. A második szem-
A gyorsvonalat mozdón-
vlt annyi ereje, hogy
első pillanatban a fék-
a a tehervonalat mozdón-
a a fékeket, úgy, hogy
ereje ezzel is enyhít-
brülménynek köszönh-
ta nem öltött még sz-

rosz gaz-
ól irnak

a jövő héten meg fog-
golás eddigi kötet-
u az öt éves terv ke-
lmiszer-exportja ma-

tán Japán-
bergék
ő házaspár

Times szerint Lin-
sem látják befeje-
ába érkezéssel. A
ny Indián, Perzsián,
t európai légi utra-
k befejeztével az A-
érnek repülőgépek
mokba az Atlanti óce-
i irányu átrepülésé-

obank meg-
a Jointta

k volna esedékessé.
háramarosi speciális
evételével nem volt
t ezáltal nemcsak
tézetet magát is vál-
és az intézet így ne-
eg az eredeti altruis-
nek, sőt ezen vissz-
mellett csak pereket
ez adóssokra és ez-
agyobb része peresít-
ermészetesen a bank-
lna.

l fogva igazgatóság-
adhatónak az új üg-
ami a tényleges se-
Ez a szakítás már kör-
kezett be és intézet-
tett hitelt 1931 jun-
ben visszafizette.

ak dacára, hogy a
ti viszonyt felbontott
uisztikus célkitűzése-
kivánt rendszer nálu-
a a bank altruisztika-
rbe való belépésünke-
gunkre való tekintet-
gratóságunk kívánato-
jelentékeny anyagi te-
a nekünk, amely ne-
ban a kapott előnyö-

egállapítható, hogy
a bank és annak
en járt el és tovább-
ak azoknak a célkitű-
bank alapításához v-

Bethlen szeptember közepén teljesen kicseréli kormánya tagjait

Három-négy hét múlva már új kabinet vezeti Magyarországot ügyeit

Budapest, augusztus 17. A Reggel c. jólinformált hétfői lap a következő rendkívül érdekes cikket írja a magyar politikai helyzetről:

A kettős ünnepnap állandó készenlétben tartotta a politikai és gazdasági tényezőket, amelyek egyfelől a négy legújabb szükségrendelet várható hatásával, az augusztus végén esedékes takarékosági és adóemelési rendelkezésekkel, végül a küszöbön álló belpolitikai változásokkal foglalkoztak. A kormányhoz közelálló körökben is megállapították a kettős ünnepen, hogy a közvélemény nagy része rendszerváltozást sürget. Sokan a pártok összefogását és határozott gazdasági és belpolitikai program végrehajtására koncentrációs kormányt kívánnak. Abban azonban politikai és pártkülönbség nélkül egyetért mindenki, hogy a Bethlen-kormány rekonstrukciója elengedhetetlen feltétele a kibontakozásnak. A mai kabinet már személyi összetételében is alkalmatlan arra, hogy ezekben az időkben a bizalom megerősödésének céljait szolgálja. A miniszterelnök súlyos mulasztása, hogy már a választások előtt, amikor a világkrisz és a magyar államháztartás válságának felhői gyülekeztek a horizonton, nem állott új kormánnyal a nemzet elé.

Bethlen miniszterelnök az ismert események hatása alatt végre elhatározta magát arra, hogy szeptember közepén teljesen rekonstruálja kabinetjét.

A rekonstrukció mértéke sokkal nagyobb lesz, mint ahogy azt politikai körökben általában számítják. Három-négy hét múlva mindenesetre új Bethlen-kormány vezeti az ország ügyeit. Személyi kombinációkba ma még korai volna becsúszni. Annyi azonban bizonyos, hogy a mai kormány tagjai közül csak kettő, legfeljebb három marad a helyén. A küszöbön álló rekonstrukcióval kapcsolatban sok szó esett a kettős ünnepnapon Teleszky János utó pénzügyminiszter szerepéről, aki hatalmas beszédében magáévá tette az ellenzék évek óta hirdetett takarékosági követeléseit. Teleszky felszólalása nagy hatást gyakorolt a bizottság minden tagjára, amit eléggé jellemez az a később fölmerült ötlet, nem volna-e helyénvaló, ha a pénzügyi és kereskedelemügyi tárcát

betöltetlenül hagyva, Teleszky János intézné mint közgazdasági miniszter — egy-egy kitűnő adminisztratív államtitkárral — az ország gazdasági és pénzügyeit.

Általában az a fölfogás alakult ki, hogy ha már a dologi kiadásoknál nagyobb arányú megtakarítást nem is lehet elérni, annál radikálisabb intézkedésekre van szükség a személyi kiadások terén. Egész sereg olyan terv is merült föl, amelyen, ha külön-külön nem is járhatnak az állami kiadások jelentékeny csökkentésével, de mindenesetre elősegíthetik a közbizalom megszilárdulását. A politikai és gazdasági tényezőknek szombati és vasárnapi meg-

beszélései során mindenki egyetértett abban, hogy a takarékoság elvének könnyör-telen alkalmazásával kapcsolatban, éppen a közbizalom helyreállítása érdekében, szimbólikus jelentőségű intézkedésekre is szükség van. Ilyen például a politikai államtitkári állások megszüntetése. A tömegeknek látniuk kell, hogy a takarékos sági folyamat fölülről indul meg és fölülről is kell megindulnia, ha azt akarják az illetékes tényezők, hogy a tömegek zugolódás nélkül hozzák meg azokat az áldozatokat, amelyekre az államháztartási egyensúly helyreállításának érdekében van szükség.

Ujabb borzalmas pokolgépes merénylet Szófiában

A Protogorov-párt vezérait szétszaggatta egy könyvbe rejtett bomba

Szófia, augusztus 17. Szombaton délután a Mihajlov-párt emberei véres pokolgépes merényletet követtek el a Protogorov-párt vezére, Todorov macedón pópá ellen. Todorov Kristóf már hosszabb idő óta egyre-másra kapta a fenyegető leveleket és ezért sohasem maradt egyedül, hanem állandóan barátai-val és párthiveivel vettette körül magát. Szombaton délután is barátai körében volt lakásán, amikor egy fiatal ember csomagot hozott neki azzal, hogy a pópának egy barátja könyvet küld. A csomagban valóban könyv volt, amidőn azonban a pópá föl akarta nyitni, a könyvbe rejtett pokolgép fölrobant. A robbanás következtében Todorov félkarjút és felszemét elvesztette. Trajkov Péternek, a protogorovisták másik vezérének, aki a pópá mellett állott, a pokolgép mindkét karját lesza-

kitotta, a pópá egy másik barátjának, Dimov Andrásnak pedig mindkét kezefefe szétroccsolódott. A szobában lévő többi személyek is könnyebb sérüléseket szenvedtek, köztük Todorov édesapja, aki maga is lelkesz. Az összes sebesülteket kórházba szállították: Todorov kórházszállítás közben haldoklott.

A hatóságok megindították a nyomozást a pokolgépes csomag eredetére vonatkozóan. Annyit máris sikerült megállapítani, hogy a csomagot egy tejjócsarnokban adták át annak a fiatalembernek, aki azt Todorov lakására vitte. A merénylet indítóoka az lehetett, hogy Todorov, aki ellen a Mihajlov-csoport már a bécsi Volkstheaterben elkövetett merénylet óta éles harcot folytatott nem volt hajlandó aláírni a Protogorov-csoport visszavonulási nyilatkozatát.

A vallások béke-világkonferenciáján a zsidóknak kimagasló szerep jutott

Genf, augusztus 17. Augusztus 12-én Genfben megnyílt a vallások béke világkonferenciája, végrehajtóbizottságának ülése. A zsidó vallás képviselőiben a tanácskozásokon megjelent dr. Stephen S. Wise (Newyork) és Rubinstein Rabbi, lengyel szenátor (Vilna). Dr. Herz londoni országos főrabbi, aki szintén bejelentette részvételét, az utolsó pillanat-

ban közölte, hogy súlyos akadályok miatt nem jöhetett el. Az exekutive mindenekelőtt a béke világkongresszusának előkészítésével foglalkozni és pedig abból a szempontból, hogy a vallások milyen módon kapcsolódjanak bele a világbéke propagandába. A kongresszuson részt fognak venni az összes nagy vallásfelekezetek: a katolikusok, görög keletiek, a

MEGJELENT! TOLSZTOJ A 20. SZÁZAD MÉRLEGÉN

doktori tanulmány a liegei egyetem filozófiai fakultásán
Irta: Dr. Stern Ignác

Ára 20 lej

postán küldve 31 lej, mely összeg bélyegben is beküldhető. Megrendelhetők a szerzőnél: Cluj, Str. Albinei 39 és az Uj Kelet könyvostályában

protestánsok, a mohamedánok, a zsidók, budhisták, konfuciusz hívei, teozófusok és más vallások reprezentánsai. A kongresszust 1932-ben fogják megtartani Washingtonban.

A végrehajtóbizottság genfi üléseinek egyikén nagyobb nyilvános manifesztáció volt, amelyen a különböző vallások képviselői, köztük Stephen S. Wise rabbi is tartott nagy tetszéssel fogadott előadást erről a témáról: „A leszerelés mint etikai probléma”.

A vallások béke-világkonferenciájának végrehajtóbizottságát még 1928-ban alakították Genfben. Az alakuló gyűlésen zsidó részről annakidején dr. J. E. Hertz és Salamon Reinach vettek részt. A bizottság eddig háromszor tartott ülést és pedig: 1928 decemberében Párizsban, 1929 augusztusában Frankfurtban és 1930 augusztusában Bernben. A bizottság eddigi munkáiban a zsidó kiválóságok tevékenyen részt vettek.

November 15-ére akarja halasztani a kormány a parlament megnyitását

Bucuresti-Bukarest, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány tagjai szeptember 15-én Szinajában minisztertanácsot tartanak, amellyel kapcsolatban a Lupta szenzációs értesülést közöl. Eszerint a kormány november 15-ig akarja elhalasztani a parlament őszi ülésének megnyitását. A halasztás okául azt hozza fel a lap, hogy egyrészt a parlamenti bizottságok még nem tárgyalták le a készülő törvényjavaslatokat, másrészt pedig az interparlamentaris konferencia október 1-én ül össze és ezért kell halasztást szenvedjen az őszi ülésnek megnyitása.

Hogy a fenti okokon kívül mik az elhalasztás leplezett, igazi okai, arról nem számol be a lap és azt csak sejtetni lehet: a kormánynak élete meghosszabbításához van szüksége erre a kis haladéokra...

Olcso Balzac és Dickens könyvek

Balsac: Kispolgárok I-IV. kötet 125 L
Balsac: Goriot apó I-II. kötet 70 L
Dickens: Pickwick Klub I-IV. kötet 130 L
Dickens: Odon ritkaságok boltja I-II. kötet 77 L
Dickens: Nagy várakozások I-II. kötet 793 oldal 300 L
Az Athenium olcso könyvei
Földi Mihály: Hamlet királykisasszony 264 oldal 51 L
Mereskovszki: Örök utitársak 448 oldal 102 L
Pirandello: Forog a film 220 oldal 68 L
Sztinyai Zoltán Aranykarika (füzve) 54 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk füzve 54 L
Sinclair Lewis: Wrenn urunk kötve 84 L
Julien Green: Adrienne füzve 54 L
Julien Green: Adrienne kötve 84 L

Kaphatók az

az UJ KELET könyvostályában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett (bélyegben is), vagy utánvétellel.

Soha

nem volt még ilyen nagymérvű árszállítás a piacon

Meredith: Az önző, két kötetben 272 L
Karl Hans Strobl: Kisértetek az ingoványban 204 L
Charles Reade: Oltár és tűzhely I. II. kötet 340 L
Apuleius: Az aranyzámor 136 L
Ludwig Lewisohn: Az örök sziget 272 L
Hatvany: Urak s emberek. Zsiga a családban I. II. kötet 435 L
Maupassant: Erős mint a halál 40 L
France: Próbabábu 45 L
Strindberg: Az apa, A pajtások, Julia kisasszony 45 L
Renan: Marcus Aurelius és az antik világ vége 75 L
Zola: Jó polgári koszt 35 L
Zola: Pénz 102 L
Gábor Andor: Hát Pillangó 45 L
Jack London: A vén halász meséi 95 L
Romain Rolland: Jean Christop sorozata kötetenként 20 L
Heltai Jenő: Almok háza (füzve) 44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret (füz.) 44 L
P. Bourget: A lelkiismeret (kötv.) 64 L
Bibó Lajos: Kétkelkű szerelem (füzve) 44 L
Krudý: Boldogult ifjúkorom 64 L
Renard: Fléchambeau urból bacillus lesz (füzve) 44 L

Kapható:

Uj Kelet könyvostályában Vidékre utárvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

Bécsi Mintavásár (Wiener Messe)

1931 szeptember 6-tól 12-ig. (Rolunde szept. 13-ig)

Rendkívüli rendezvények:

Butorvásár, reklámvásár. (A mozi szerepe a reklámban). Modern gázszerelvények kiállítása. Villamosság a háztartásban.

Szörmedivat-szalon, Bécsi kötöttárudivat.

Rádió és könnyűáramu berendezések kiállítása. Irodai szükségletek kiállítása, vas- és szabadalmazott butorvásár, építkezési és utépítési vásár, technikai újdonságok és találmányok. Élelmészeti és élvezeti cikkek kiállítása. Osztórák telisport kiállítás. Mező és erdőgazdasági cikkek.

Utlevél vizum nélkül.

Mintavásári igazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. Nincs csehszlovák átutazási vizum. A magyar vizumot a határon adják a vásárigazolvány felmutatásakor. Jelentékeny utazási kedvezmények a román, jugoszláv, magyar és osztrák vasutakon, a Dunán, a Fekete tengeren, valamint a légiforgalomban. Fölvilágosítások, valamint vásári igazolványok (ára 150 lej) a

Wiener Messe A. G. Wien VII.

továbbá a lipcei őszi mintavásár tartama alatt, a lipcei információs irodában, az osztrák Messerhaus-ban és a tiszteletbeli képviselőknél szerezhető be.

Kolozsváron: Osztrák konzulátus Piața Unirii 15. I. — „Európa” Birou de voiaj, Dr. Julius Mezei, Piața Unirii 1. „Hermes” birou de voiaj si Casa de schimb Calea Regele Ferdinand 13. Schenker et Co S. A. R. de Transporturi Internationale Calea Regele Ferdinand 33. II. Compagnie Internationale des Wagons-Lits Piața Unirii 18.

Hogyan me

Az A
lejbe
elsik

Cluj-Kolozsvár, Uj Kelet tudósító ügy zürzavaros napok eseményei leg meg fogják vilá a nyomozás tapoga határozott irányt délelőtt megindult lentések Lörinczy hiánya volt a legfő mindeddig homály az ügyetek, amellopott milliókat ahogy a botrány napjaiban nyilván működésének súly nál folytatott tevé Lörinczy másfél év gal, mint a vállala szerepelt. Az Aut zef” név alatt ve ez a folyószámla al számára arra, ha a számok kiismerh kuszálja össze.

Egy

A botrány kirol Béla, az Autoglob t is sejtette, hogy a számlán tulajdonké kurus üzletei szer hétéig tartó kontró nem nyertek tisz speciális könyvelé tiv számok is szere zött. Így az egyik bankcégjegyző 220 telező szerepel a Béla megkérdezte mikor hitelezett ő lej a cégnek. A ké meglepetéssel vette neki az Autoglob 2 na és határozottan a tétel annál is ink mert éppen ő tart ezer lejjel.

Az Au jelenté

Ilyenképpen a c azonnal a bűnvád cty ellen. Csak hé odáig a könyvek k Autoglob dr. Kraus megtehesse a bűny feljelentés az ügy és sem az Autoglo kár, sem a büncsel kációját nem prec tésben család és sil az eljárás megindí sa, Győry Győző e millió lejben állapí kárát. A feljelenté hogy a könyvek tő ra a cég hivatalos desét lesz kénytele veket tökéletesen á bűnyügyi kvalifiká könyvvizsgálat ere gövé.

Egy

Az ügyészség a jelentést a rendőrsé

Hogyan menekült Oroszországba Lőrinczy Mózes?

Az Autoglob feljelentésében 4 millió lejtben állapítja meg a Lőrinczy által elsikkasztott összeget

Lőrinczy nemcsak hamisított, de lopott is betétkönyveket. Fantasztikus tételek az Autoglob „Török József” számláján. Teljes elánnal megindult a Lőrinczy-ügy ügyész-ségi és rendőri nyomozása

Cluj-Kolozsvár, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Lőrinczy-ügy zürzavaros komplexumát a közeli napok eseményei most már remélhetőleg meg fogják világítani annyira, hogy a nyomozás tapogatózó lépései bizonyos határozott irányt vehessenek fel. Ma délelőtt megindultak a bűnvádi feljelentések Lőrinczy ellen. A feljelentések hiánya volt a legfőbb oka annak, hogy mindeddig homályban maradtak azok az ügyletek, amelyeknél Lőrinczy az ellopott milliókat felhasználta. Mint ahogy a botrány kirobbanásának első napjaiban nyilvánvaló lett, Lőrinczy működésének sulypontja az Autoglobnál folytatott tevékenységre esett. Itt Lőrinczy másfél éven keresztül valóságos, mint a vállalat pénzügyi diktátora szerepelt. Az Autoglobnál „Török József” név alatt vezetett folyószámlát és ez a folyószámla alkalmas volt Lőrinczy számára arra, hogy a cég könyvelését a számok kiismerhetetlen labirintusává kuszálja össze.

Egy érdekes fiktív tétel

A botrány kirobbanásakor Bodnár Béla, az Autoglob tulajdonosa még nem is sejtette, hogy a Török József-folyószámlán tulajdonképpen Lőrinczy obskurus üzleti szerepelnek. Egy teljes hétig tartó kontról után még mindig nem nyertek tiszta képet Lőrinczy speciális könyveléséről. Egészen fiktív számok is szerepeltek az adatok között. Így az egyik ismert kolozsvári bankcégjegyző 220 ezer lejjel, mint hitelező szerepel a könyvekben. Bodnár Béla megkérdezte a bankembert, hogy mikor hitelezett ő személyileg 220 ezer lejt a cégnek. A kérdezett a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul, hogy neki az Autoglob 220 ezer lejjel tartozna és határozottan kijelentette, hogy ez a tétel annál is inkább nem állhat fenn, mert éppen ő tartozik Lőrinczynek 7 ezer lejjel.

Az Autoglob bűnvádi feljelentést tesz

Ilyenképpen a cég nem tehetette meg azonnal a bűnvádi feljelentést Lőrinczy ellen. Csak hétfőn reggel jutott odáig a könyvek kivizsgálása, hogy az Autoglob dr. Krausz Imre ügyvéd útján megtehesse a bűnvádi feljelentést. A feljelentés az ügyszóhoz hasonlóan érdekes és sem az Autoglob által elszennvedett kár, sem a bűncselekmény jogi kvalifikációját nem precizirozza. A feljelentésben csalás és sikkasztás címén kéri az eljárás megindítását Lőrinczy és apósa, Győry Győző ellen és feltételeken 4 millió lejtben állapítja meg az Autoglob kárát. A feljelentés ezt azzal indokolja, hogy a könyvek tökéletes átvizsgálására a cég hivatalos könyvszakértő kiküldését lesz kénytelen kérni, aki a könyveket tökéletesen át tanulmányozza és a bűnvádi kvalifikációt is a hivatalos könyvvizsgálat eredményétől teszi függővé.

Egy újabb szélhámosság

Az ügyészség a nem mindennapi feljelentést a rendőrséghez tette át, ahol így

ismét Draghiciu rendőrigazgató kezeihez kerültek az akták. Ugyancsak hétfőn délelőtt újabb bűnvádi feljelentés érkezett a rendőrségre, amelyet a CFR műhely egyik osztályvezető-munkása tett Lőrinczy ellen. Ez a feljelentés klasszikus bizonyítéka annak, hogy Lőrinczy minden skrupulus nélkül, könyörtelenül lopta el szerencsés!en kisemberek vagyunkaját és amellet, hogy a betéti könyvek hamisítását a mesteri tökélyig fejlesztette, nem riadt vissza attól sem, hogy egyszerű lopással szerezzen minél több pénzt magának. Ennek a CFR munkásnak, aki egész élete munkájából származó kis vagyunkáját, 124 ezer lejt helyezett el két kolozsvári pénztézetnél, egészen átlátszó szelvényes trüffel lopta el a pénzt. A munkás, amikor a budapesti bankzárlat híre Kolozsvárra érkezett, elment Lőrinczyhez, akiről úgy tudta, hogy jóakarója és megkérdezte, mit tegyen. Lőrinczy atyai hangon tanácsolta a munkásnak, hogy legyen csak egészen nyugodt és bízzék benne. A munkás meg is fogadta tanácsát, nem nyugtalanodott, amikor augusztus 4-én meglepetésszerűen megjelent az egyszerű munkásokban Lőrinczy jóindulatu alakja. Lőrinczy bizonyos bekövetkező eseményekre való hivatkozással elkérte a betétkönyveket a munkástól, amelyeket ez teljes bizalommal át is nyújtott Lőrinczynek. Hogy mit tett a könyvekkel Lőrinczy, azt nem nehéz elképzelni. Saját bankjától könnyen felvette az egyik betétkönyv

ellenében elhelyezett 80 ezer lejt és hasonlóképpen járt el a másik, 44 ezer lejes betétkönyvvel is az illetékes pénztézetnél.

Az ügyész-ségi vizsgálat

Mikor most a munkás a Lőrinczy leleplezése után megjelent a bankoknál, értesült róla, hogy Lőrinczy a pénzt is elvitte és a betétkönyvet is magánál tartotta.

Ezek a Lőrinczy-ügy legújabb fejleményei, amelyek közül az Autoglob feljelentése egészen biztosan érdekes fordulatot fog adni a nyomozás menetének. Az első feljelentés nyomán megindult rendőri nyomozás aktái egyébként már az ügyészségen vannak, ahol az ügyet maga Filipescu vezetőügyész vállalta, míg a vizsgálatot Pastia vizsgálóbíró fogja vezetni.

Lőrinczy menekülésének részletei

Lőrinczy menekülésének részleteit a sorocai rendőrség jelentése most már szinte teljes bizonyossággal tisztázza. Gritta volt kolozsvári rendőrprefektus, aki most a kisenevi rendőrség kvesztora, a következőképpen ismerteti azt a jelentést, amelyet a sorocai rendőrség a kisenevi rendőrségi vezérfelügyelőséghez küldött: „Augusztus 10-én érkezett Lőrinczy Sorocaba. Itt minden valószínűség szerint cinkosai voltak, akik tanácsokkal szolgál-

A világ legizgalmasabb, legérdekesebb regénye

Nincs érdekesebb, mint az emberiségnek a világnak a története. A legszebb és legmodernebb nagy H. G. Wells Világtörténete. A mű első prima kiadása 2400 lejt volt, most propaganda kiadásban, 800 oldalon, 300 képpel, 18,5x27,5 cm. nagyságban 260 lejt Lepage könyvkereskedésnél Kolozsváron, ha azonnal megrendeli. Vidékre utánvétellel, portómentesen. Kérje az olvasó könyvek jegyzékét Lepage-tól.

tak a menekülésre. A Dnyeszter mindkét partján strandoló közönség fürdött. A közönség között egy-egy határőr ügyelt arra, hogy a fürdőzők ne léphessék át a vizen megjelölt határt. Lőrinczy egy darabig elkeveredett a román parton fürdőző közönség között, majd egy alkalmas pillanatban az orosz oldalra kezdett uszni. A határőr megállásra szólította fel Lőrinczyt, aki azonban ezt nem vette tudomásul, mire a határőr utánalött. A menekülő ekkor a víz alá bukkott és néhány pillanat múlva már a tulsó parton bukkant fel a fürdőzők között. A határőr oda már nem küldhetett lövést utána.

Lőrinczynek a partonlevő ruháiban megtalálták azt a levelet, amelyben családját szökéséről és fantasztikus öngyilkossági szándékáról értesítette.

Lőrinczy szökése Sorocában nagy izgalmat keltett és a beszarabiai orosz lapok részletesen számolnak be az eseményről. A kisenevi rendőrfelügyelőség egyébként ezzel kapcsolatban szigorú rendelkezésben utasította a dnyeszterparti városok rendőrségeit, hogy engedélyezzék a szabadfürdést.

A szökés körülményeinek megvilágítása után már csak egy kérdés marad hátra: mennyi pénzt vitt magával Lőrinczy és hová menekítette az ellopott milliókat?

Brüning a tulzott vámvédelemben látja Európa válságának legfőbb okát

Európa felelős államférfiainak mielőbbi találkozását javasolja a német kancellár

London, augusztus 17. A Daily Mail Ward Price szerkesztőnek berlini beszélgetését közli, Brüning német birodalmi kancellárral:

— Európa nemzetéinek — mondja a kancellár — egyesíteni kell erejüket, hogy szembeszálljanak a közös veszélyekkel.

Sürgősen javaslom, hogy Európa felelős államférfiai minél előbb találkozzanak, hogy megbeszéljék egymásközül az ugyanolyan minőségű áruk ármegkülönböztetését, továbbá az egymás életére törő ipari és kereskedelmi konkurrencia megszüntetését. Végül szívesen látanám, ha a tulmagas vámok rendezése

céljából értekezlet ülne össze és örömmel állapíthatom meg, hogy ebbeli óhajom nem pusztán jámbor kívánság. E kérdésben már eddig is folytattam magánteremtési megbeszéléseket Anglia és Olaszország miniszterelnökeivel, e tárgyalásokról azonban mindaddig nem nyilatkozhatom bővebben, amíg a szóbanforgó kérdéseket Laval francia miniszterelnökkel is megvitatom. Rendkívül fontoságu nézetem szerint, hogy az európai nemzetek sok-sok éven át rendületlenül higgyenek a békében, amelyre minden nyugateurópai állam népének szüksége van. Én a magam ré-

széről megkíséreltem, hogy meggyőzzem a francia nemzetet Németország őszinte békevágyáról.

Brüning a jelenlegi európai nehézségek okait a következő négy körülményben látja: 1. Az új kisállamok tulparosítása. 2. Kína és India vásárlóerejének csökkenése. 3. Az egész világon tapasztalható tulzott vámvédelem. 4. A fizetési folyamat mesterséges vezetése a német jóvátételi kötelezettség útján. — Ha a helyzet általános javulásának útját keressük, — mondotta a kancellár —, akkor igen sűrűn beleitközünk természetesen a békeszerződésbe.

Vizsgálat indult meg a máramarosszigeti pénzügyigazgatóság főtisztviselője ellen

Fény derül hat pénzügyi tisztviselő üzelmeire. Jurca prefektus személyes intervenciójára indult meg a vizsgálat

Sighet-Máramarossziget, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától). Néhány nap óta kivételesen szigorú vizsgálat folyik a máramarosszigeti pénzügyigazgatóságon. A vizsgálatnak annál is inkább nagy jelentősége van, mert az Jurca prefektus személyes közbejötté folytán indult meg. A prefektus Argetoianunál tett feljelentést a pénzügyigazgatóságon működő vezető-tisztviselő ellen. A vizsgálatot megelőzően már áthelyezték a máramarosszigeti pénzügyigazgatóságtól Dionitescu pénzügyi ellenőrt, aki az állítólagos visszaéléseknek fötettese volt. Dionitescun kívül még Coman Joan pénzügyigazgató és négy főtisztviselő keveredett be olyan ügyletekbe, amelyek most egy magasrangú pénzügyminisztériumi vezérfelügyelő vizsgálatára szorulnak.

A vizsgálatról kiszivárgott hírek már

eddig is szenzációkkal kecsegtetnek. Tudósítónk értesülései szerint a megvádolt tisztviselők kapcsolatban több olyan vizsgálást tisztázott a pénzügyminisztériumi inspektor, amelyek Máramaros megyében régen közzsájon forogtak. Így értesüléseink szerint komoly bizonyítékok merültek fel arra vonatkozólag, hogy a tisztviselői nyugdíj és egyéb kifizetéseknel egyes pénzügyi tisztviselők a pénztért jelentkező jogosultakat csak akkor elégettették ki, ha járandóságuknak 20-30 százalékát lefizették a tisztviselőnek.

Különösen az italmézőkkel kapcsolatos vádak nehezülnek rendkívül súlyosan a pénzügyi tisztviselőkre. A megvádolt tisztviselők állítólag 4-6-8-10 ezer lejes váltókat irattak alá a kocsmárosokkal, azaz a fenyegetéssel, hogy ellenkező esetben elveszik italméresi engedélyeiket. A

váltókat a tisztviselők nem rendezték, hanem az aláírók gondjaira bízták.

A vádak szerint az összes közületek, amelyek állami segélyben részesülnek, csak a szubvenció 20-30 százalékának lefizetése után kapták meg illetményeiket. De különösen a kocsmárosokkal szemben nyilvánult meg a tisztviselők terrorja. A megye összes kocsmárosai, különösen természetesen a zsidók, éveken keresztül voltak három-négy ember kénye-kedvének kitéve.

Máramarosszigeten óriási érdeklődéssel várják a vizsgálat eredményeit.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

ENT!
TOJ
D MÉRLEGÉN
liegei egyetem
kultásán
rn Ignác
lej
lej, mely összeg
dhető. Megrendel.
Str. Albinei 89
nyosztályában
edánok, a zsidók,
ívei, teozófusok és
ánsai. A kongressz-
ják megtartani
genfi üléseinek
ános manifesztáció
böző vallások kép-
S. Wise rabbi is
fogadott előadást
szerelem mint etikai
gkonferenciájának
ég 1928-ban alakí-
tuló gyűlésen zsidó
r. J. E. Hertz és
t részt. A bizottság
t ülést és pedig:
Párizsban, 1929
furtban és 1930
n. A bizottság ed-
kiválóságok tevé-

15-ére
asztani a
a parla-
nyitását

augusztus 17.
tőjától). A kor-
Színájában mi-
nak, amellyel kap-
enzációs értesülést
ormány november
ztnai a parlament
gnyitását. A na-
za fel a lap, hogy
i bizottságok még
készülő törvényja-
pedig az interpar-
a október 1-én ül
alasztást szenved-
negnyitása.
n kívül mik az el-
zi okai, arról nem
t csak sejtteni le-
ete meghosszabbí-
erre a kis hala-

Dickens
vek
-IV. kötet 125 L
II. kötet 70 L
b I-IV. kötet 130 L
gok boltja
77 L
zások I-II.
300 L
bicsó könyvei
királykisasz-
51 L
társak 448
102 L
ilm 220 oldal 68 L
karika
54 L
urunk füzve 54 L
urunk kötve 84 L
a füzve 54 L
e kötve 84 L
k az
vosztályában
ség előzetes beklil-
n is), vagy után-

A világ legnagyobb könyv-közössége

Félmillió taggal népszerűsíti a „Deutsche Buchgemeinschaft“ a könyvkulturát és az irodalmat

Berlin, augusztus 17. A legutóbbi évek egyre jobban kifejlődő gazdasági deroutjának legszomorúbb következménye a kulturális szükségletek lecsökkentése és kapcsolatosan ezzel: az olvasás, a könyvvásárlás visszaféjlődése.

Az olvasás a háború alatt és után vált egyre kidomborodóbb jelentőségűvé. A szomorú időkben a háborúnak volt aktív mint passzív szereplője valóságos menekültek a könyvhöz, amely a jelen szenvedéseitől, ha csak órákra is, de elszakadást nyújtott. A megnövekedett olvasótábor hathatós nevelésére, irányítására és a könyvkiadás vezetésére néhány évvel ezelőttől, először Európában, a könyvbarátokat szövetségbe tömörítették, hogy így bizonyos számú tag összefogása tegye lehetővé jelentős írók munkáinak nagy példányszámú, izléses kiállításával, olcsó áron való terjesztését. A könyvkultúra és a nemes irodalom folytonos evolúcióját. Hogy ezekre a szövetségekre milyen nagy szükség van és milyen jelentős misszió hárul, azt éppen a ma egyre jobban megcsappanó könyvvásárlás, a magántöke kezében levő könyvkiadás összezsugorodása mutatja meg, mert amilyen mértékben az visszavonul, vagy populáris, sokszor féremunkák kiadásával akar talpraállni, addig a könyvbarátok különböző szövetségei, lelkes, okos, ügyes adminisztrációval, egyre jobban közelednek programjuk teljes megvalósításához.

Számtalan ilyen szövetség van Angliában, Franciaországban és igen sok Németországban is, amelyek között első helyen a Deutsche Buchgemeinschaft, a D. B. G. áll s amely rövid néhány év alatt mintegy félmillió, állandóan fizető tag egybefogásával az irodalom és a könyv mögött felsorakozó hatalmas kulturahadsereget reprezentál. Félmillió olvasó... évente a legminimálisabban számitva kétmillió könyvet fogyaszt s mivel a D. B. G.-nak évente legalább száz új kiadványa van, minden kiadványt, ha nagyon alacsonyan is, de huszonegy példányban kell nyomtatni s ez a példányszám természetesen a legértékesebb irodalom legelőkelőbb terjesztését segíti elő. (Egy díszes kiállítású, félbörkötésű irodalmi munka 120 lejtbe kerül, például: Thomas Mann Budderbrooks-a vagy Sinclair Lewis Sam Doodsworth-a!) A D. B. G. természetesen elsősorban német irodalmat kultivál és eddig mintegy ezer művet reprezentáló kiadványa között tulajdonrészt klasszikus és modern német író szerepel, így: Goethe, Gottfried, Keller, C. F. Meyer, Bölsche, Vietroche, Bonfels, Hesse, Ricarda Huch, Heinrich és Thomas Mann, Josef Ponten, Hermann Stehr, Wassermann, sőt ezeken túl a legújabb irodalom felé is elnyúl, mint: Klambund, Edscmidt — bár ebbeli törekvései még meglehetősen tisztázatlanok. Világirodalmat a nagy klasszikusok: Dickens, Dosztojevszkij, Flaubert, Gogol, Jacobson, Stendhal, Tolsztoj reprezentálják, de legújabb kiadványai között már ott van Galsworthy maradandóvá érő, teljes Forsyte Saga-ja is, amelynek két kötetét az olcsó könyvkiadásnak sokáig veretlen rekordja marad.

A félmillió tag állandó könyvszükségletének teljes fedezéséhez még nem merült ki a D. B. G. programja és éppen ennek a további tevékenységnek ismertetése az, ami ezt a cikket irattá velünk. Ez év első hónapjaiban a szövetség tagjai nagy része közreműködésével akciót indított a német birodalom határmenti és a külföldi németek egyesületei könyvtárának kiépítésére, amelynek páratlanul nagy-szerű eredményét elsősorban a tagok önzetlensége segítette elő. Mintegy 40.000 kötet került így ki olyan kezekbe, akiknek a német irodalom közvetítése

אחרונים מוכרים מארץ ישראל

Ráth József déligyümölcskereskedő-cég Sighet, ezután értesíti az érdekelteket, hogy megérkezett Palesztinából eszrog-szállítmánya. Gyönyörű eszrogok és kitűnő, zöld lúlavim-hadászim. Az elárulást, nagyban és kicsiben, megkezdtem, pontosan kiszolgálunk s azok az eszrogkereskedők, akik azonnal rendeléseket tesznek, kedvező fizetési feltételeket kapnak. Cím: Ráth József Sighet, Str. Dobančilor 27. Eszrogkereskedőknek legjobb beszerzési forrás. Nagy választék. Olcsó árak. Szolid kiszolgálást garantál a Ráth név.

anyanyelvük, kulturájuk épségét jelenti, kulturális kapcsolatot a nagy német nyelv-közösséggel, amelynek leghathatósabb esz-köze és a népek összefogására irányuló nemes szándéka csak a könyvön át juthat békés diadalhoz.

A D. B. G. tagjaival állandó kontaktust épített ki: Lesetunde c. illusztrált folyóirat révén, amely folyóirat nagyon erősen népszerűsítő tartott, de a félmillió olvasó átlagizlésére szabva, a könyv

közösség hírei, kiadványai propagálására kitűnő eszköz. Ezenfelül a D. B. G. évente a Jugendpreis Deutscher Erzähler kiosztásával egy még ismeretlen elbeszélőt fe-dez fel (Az 1930-as díj Josef Martin Baueré) és számos nagyszerű, eleven akcióval tartja a kapcsolatot olvasóival. A D. B. G. félmillió olvasója és akciói példát mutathatnának a közép- és a délkelet-európai kis népek kulturális fejlődéséhez, amelyet a hatalmas német könyv-közösség most azzal egyenget, hogy a kis nemzetek irodalmi gyöngyeinek gondos, német fordítású kiadását is programba vette. Így rövidesen magyar, cseh-szlovák, jugoszláv és más irodalom reprezentánsainak alkotásai is beilleszkednek majd a nagy sorozatba, bizonyítékul, hogy az európai irodalomnak ma is a német könyv a legjelentősebb tolmácsolója és ideális közvetítője.

Végleg megszövegezték az új spanyol alkotmánytervezetet

A püspökök harcot hirdetnek az új alkotmánytervezet ellen

London, augusztus 17. Madridi jelentés szerint az alkotmányozó cortes bizottsága éjszakai ülésén teljesen befogadta az alkotmánytervezet megvitatását és végső megszövegezését. Az új alkotmánytervezet 10 fejezetre oszlik és 116 szakasza van. A cortes elé kedden terjesztik be a tervezetet s a vita előreláthatóan pénteken kezdődik meg a tervezet felett.

London, augusztus 17. A spanyol püspökök közös pásztorlevelet adtak ki híveikhez, melyben bejelentik az alkotmánytervezet elleni harcot s felszólítják híveiket, hogy a törvények keretein belül fejtsék ki a maximális ellentétést s igyekezzenek megakadályozni az alkotmánytervezet elfogadását és életbe léptetését.

Dolly karriert csinál

Elragadó helyzetkomikummal fűszerezett, vidám szerelmi történet az Ufa Bloch-Rabinovitch produkciójának legújabb filmje: Dolly karriert csinál. Dolly, a kis kalapárusnő, ellenállhatatlan vágyat érez a színpad iránt. Barátja kineveti, mert nem hisz a tehetségében. Ez a kétség azonban csak arra ingerli a kis Dollyt, hogy megmutassa, mit tud. Titokban, rávasszul bejut Silbermann színgazgatóhoz, aki éppen nagy pácban van, mert a sztárja cserbenhagyta. Próbát tesz Dollyval, egész rutinjával beharangozza őt a

sajtóban, remekül hangzó művészetet ad neki és ime: a kicsikéből ragyogó énekesnő és táncosnő fejlődik. Természetesen a gazdag imádó és a jóbarát féltékenysége sem marad el, de sok vidám bonyodalom után Dolly mégis csak barátjának sláger-dalát énekli el nagy sikerrel, úgy, hogy a két szerelmes ismét találkozik. Az új, vidám film főszerepeit a híres Dolly Haas, Alfred Abel, Kurt Gerron és Oskar Karlweis alakítják. A premier e hét szerdáján lesz a Szinkör Mozgóban.

Hetvenéves Julius Rosenwald

Harcincötmillió alapítvány általános jóléti célokra. Miért nem vesz részt Rosenwald a Jewish Agency munkájában?

Newyork, augusztus 17. A napokban töltötte be Julius Rosenwald, az ismert csikagói emberbarát és multimilliomos, akít egyébként a világ leggazdagabb zsidójának ismernek, hetvenedik életévét. Rosenwald az illinoisbeli Springfieldben született és pályáját a newyorki Hammers-lough Brothers konfekciós cégnél kezdte.

Nemsokára azonban Csikagóban telepedett meg, ahol 1895-ben a világ legnagyobb szállítócégének alelnöke lett. 1910 óta Rosenwald ennek a társulatnak elnöke.

Julius Rosenwald nagyarányú filantropikus intézményeket létesített. Nemsokára zsidó emberbaráti instrukciók közzönhetik neki létrejöttüket, hanem számos nem-

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó Lei 25
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek Lei 4
Andersen: A muzikális malac Lei 7
Andrejev: A pince mélyén Lei 48
Balzac: A lédérc Lei 20
Barbusse: Jézus Lei 65
Bauer: A szocializmus utja Lei 6
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai Lei 20
Bernstein: Mi a szocializmus Lei 5
Bernstein: Görlitzl pártprogram Lei 12
Bernstein: Lasalel Ferdinand és je-lentősége Lei 18
Csehov: Kisértetes éjjel Lei 40
Csehov: Idegenkenyérén Lei 40
Csehov: A fekete barát Lei 40
Csehov: A koldus Lei 40
Farkas: Kisértetek Lei 30
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése Lei 15
Gergely: Játszik az ucca Lei 25
Hamsun: Őszi csillagok Lei 15
Jászai: Az agitáció Lei 4
Kasza: Mi az igazság Lei 5
Vanczák: Szakszervezeti demokrácia 5

Kertész: Nemzetköziség utja Lei 40
Lasalle: Az alkotmányról Lei 6
Lasalle: Munkásprogram Lei 6
Macdonald: Szocializmus és társad. Lei 48
Marx: Osztályharcok Franciaországban Lei 48
Marx: Bér és profit Lei 20
Marx: Harmadik Napoleon állam-csinye Lei 20
Marx: olgárháboru Franciaországban 20
Masekincs: A világ népeinek me-séből Lei 30
Migray: Egy keresztény szociális állam-története Lei 18
„ Az internacionale története L. 25
„ Egyház és munkáskérdés L. 5
Müller: Marx és szakszervezetek Lei 15
Multatuli: Max Havelár Lei 45
Pach: Társadalmi ember élete Lei 25
Pargus: Állam, ipar, specializmus Lei 20
Róka Tóni: Erger-Berger Lei 35
Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései 5
Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut Lei 8
Szemes: Mi az osztályharc Lei 5
Webb: Kapitalizmus hanyatlása Lei 65

Kaphatók az „UJ KELET“ könyvosztá yában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltőség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

Ügyvédi iroda

Oradeán, nagyforgalmu sok künn-levősséggel készpénzért sürgősen eladó. Dr. Rozván Oradea.

zsidó intézmény is. A zsidó jótékony-ság terén különösen a Joint Distribution Com-mittee körül fejtett ki nagyszabásu mun-kát. 1925-ben egymillió dollárt adott a Joint céljaira, 1928-ban pedig ötmillió dollárt a Jointnak Oroszországban való kolonizációs munkáira. Ma is helyettes elnöke az amerikai Jewish Cimmittee-nek. Louis Marschall halála után a Jewish Theological szemináriumban félmillió dol-láros alapítványt tett Marshall emlékére.

Rosenwald ama kevészámú vezető amerikai zsidó egyéniségek közé tartozik, akik nem csatlakoztak a kibővített Jewish Agencyhez. Az Agencybe való be-lépésre szóló meghívást azzal hátrította el, hogy véleménye szerint a zsidó nyo-morgó tömegeket ott kell támogatni, ahol vannak, nem pedig azzal, hogy akár Pa-lestínában, akár Argentínába telepítjük őket. Egyuttal azonban ünnepélyesen ki-jelentette, hogy nem ellenzi a cionizmust. Ezt bizonyította egyébként azzal is, hogy résztvett azon a tiltakozó mitingen, amely Newyork zsidói rendeztek a Pass-field-féle Fehér Könyv megjelenése alkalmából.

Általános jótékony jóléti célokra 1917-ben egy Julius Rosenwald-alapot létesít-tett, amelynek ma harmincötmillió dollár vagyona van. Az alapot a Rosenwald-féle vállalatok kezelik, amelyek kötelesek az alapító halála után 25 éven belül a rop-pant vagyont különböző közhasznú és altruista intézetek között széjjelosztani. Az Egyesült Államok déli részén élő né-ger iskolák javára hárommillió dollárt ajándékozott, további hárommillió dol-lárt egy csikagói ipari muzeum javára és kétfélmilliót a csikagói egyetemnek. Leg-utóbb Berlin városának adott egymillió dollárt, hogy azon építsenek egy gyermek fogászati klinikát.

RADIO MUSOR

Kedd, augusztus 18.

Bukarest. 20.20: Grammfón, 21: Rádióegyetem. 21.30: Előadás. 21.45: Dal-est. 22.15: Rádiózenekar. 22.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Zenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Szalónzenekari hangverseny 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, idő-járás. 2.45: Hírek. 3.20: Ifjúsági felóra. „Igaz mesék nagy emberekről“. 3.45: Wag-ner: Tristan és Izolda c. operájának is-mertetése. 4: Wagner: Tristan és Izolda c. operája. Az első és második felvonás utáni szünetben a müncheni rádióállomás ismertető felolvasásának közvetítése. Az előadás után pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd cigányzene.

Varsó. 17.50: Grammfón.
Kattowic. 22.30: Könyv és tánczene.
Poznan. 22.15: Tánczene.
Milánó. 21: Szimf. hangverseny.
Róma. 21: Vegyes zene.
Stockholm. 22.30: Szórakoztató vonós-zenekar.

Toulouse. 19.45: Műdalok. 20: Operette-zene. 20.30: Grammfón. 21: Részletek Gounod Romeó és Julia c. operájából. — 23: Spanyol dalok. 23.30: Beethoven V. szimfóniája.

Prága. 22: Grammfón.

Szerda, augusztus 19.

Bukarest. 21.45: Beethoven, Weber, Cho-pin, Strauss művei.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos idő-jelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Felolva-sás. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hí-rek. 5: Amit a reklámról tudni kell. 5.30: Szalónzenekari hangv. — 6.45: Humoros apróságok. 7.15: Grammfónhangverseny. 8: Cigányzene. 9: Zongorahangv. 9.45: Zenekari hangv. 11: Pontos időjelzés, idő-járás, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 19.45: Grammfón. 20.45: Dal- és áriaest. 21.45: Cigányzenekari hangv.

Berlin. 20: Tánczene.
Breslau. 19.15: Offenbach-zene.
Stuttgart. 21.15: Filharmónikus hangv.
Varsó. 19.20: Grammfón.
Poznan. 20.30: Könyv zene, szoprán és baritonének.

Kattowic. 21: Esti hangv.
Riga. 19.30: Szimf. hangv.
Milánó. 20.45: Strauss-operett.
Róma. 21: Rossini-est.
Prága. 20.25: Különböző nemzetek da-lai. 21: Hegedűhangv.
Pozsony. 20.25: Hangverseny.

As UJ KELET
bánság
Főszerke
Felelős sze
Buka
Hátszegi
Cikkeink utá
megjelöl

— Változék
pestről jelent
időjárásprogn
kissé hűvösebb
áramlású és
ton, esővel.
ma délen 23

— Grácnb
léseket. Bécsb
szes szabadté
rendőrség nek
lásokat sem,
ták készülő m

— Merényle
ellen. London
szerint Cawnt
tattak le, akik
Willington a
Készültek. A
rán nagymen
bát foglaltak

— Bulgáriá
lampolgarságo
ból jelentik:
fogják utasítar
optált görögö
már évekkel e
gárokkal.

— Scholem
Oroszországban
szovjet egyik
ban tette közze
vek terjesztésé
rint 1925-től 1
egy félmillió S
fogyott el a
Scholem Aleje
tötták orosz ny
és egyet fehé

— A cionis
oxfordi diákok
A palesztinai c
egyetem teológ
nában időző
fogadta. Az üdv
intézte a tanul
Beszédében me
zavargások al
kollégiumnak a
jeruzsálemi zsi
son jelen volt c
exekutive új p
Bergson, az ex
lyának vezetője

— Rabbi Me
tartóztatásban
lentik: A jeru
tagjai tiltakozá
fizetéseiket és
egy-egy tisztvis
állásaikból, szi
lök egyikének s
szervezet elnök
elfogató végzés
a rabbi, aki fel
hagyni az ügye
Rabbi Berlint
idő múlva a ve
jára szabadlábr

— Litvániai
Bidschan-ba vá
tik: Augusztus
el Litvániából
Biro-Bidschan-b
művesek első t
mány a zsidó l
olvan feltételle
munkások lemo
ságukról.

— Felhívás.
azon szülőket,
helyi Princese
dik osztályába
kola igazgató
avagy ezen osz
sziveskedjenek
18-án, este 8 ó
52 szám alatti
tartandó szülői
jelenni. Egyben
megjelenését,
ez évben a fenti
ba óhajtják beir
külső körülmén
tézkedések meg

Oradea
 sok künn-
 ért sürgösen
 n Oradea.

idő jótékonyág
 distribution Com-
 gyszabásu mun-
 ollárt adott a
 pedig ötmillió
 országban való
 Ma is helyettes
 Cimmittee-nek.
 után a Jewish
 an félmillió dol-
 rshall emlékére.
 sszámú vezető
 k közé tartozik,
 kibővített Je-
 encybe való be-
 azzal háritotta
 nt a zsidó nyo-
 támogatni, ahol
 hogy akár Pa-
 nába telepítjük
 népélyesen ki-
 z a cionizmust,
 t azzal is, hogy
 mitingen, ame-
 dezték a Pass-
 jelenése alkal-

di célokra 1917-
 d-alapot létesít-
 ötmillió dollár
 Rosenwald-féle
 kötelesek az
 en belül a rop-
 közhasznú és
 széjjelosztani.
 részben élő né-
 mmillió dollárt
 rommillió dol-
 zeum javára és
 etemnek. Leg-
 adott egymillió
 ek egy gyermek

USOR
 s 18.

nofón, 21: Rá-
 22.45: Dal-
 23.45: Hírek,
 ri hangv. 9.30:
 ri hangverseny
 időjelzés, idő-
 lfjúsági félóra,
 ról". 3.45: Wag-
 operájának is-
 istán és Izolda
 áodik felvonás
 rádióállomás
 közvetítése. Az
 elzés, időjárás.

n.
 és tánczene.
 e.
 verseny.

koztató vonós-
 k. 20: Operett-
 21: Részletek
 operájából. —
 Beethoven V.

s 19.
 en. Weber, Cho-

30: Hírek. —
 1: Pontos idő
 k. 4: Felolva-
 időjárás, hí-
 dni kell. 5.30:
 6.45: Humoros
 onhangverseny.
 rahangv. 9.45:
 időjelzés, idő-
 ene.

20.45: Dal- és
 ari hangv.

h-zene.
 ónikus hangv.
 e, szoprán és
 v.
 v.
 perett.

nemzetek da-
 eny.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Változókéony időjárás várható.** Buda-
 pestről jelentik: A meteorológiai intézet
 időjárásprognóza szerint változókéony,
 kissé hűvösebb időjárás várható élénk lég-
 áramlással és sok helyen, főként nyugat-
 on, esővel. A hőmérséklet Budapesten
 ma délben 23 fok Celsius volt.

— **Grácban betiltották a szabadtéri gyű-
 léseket.** Bécsből jelentik: Grácban az ösz-
 ses szabadtéri gyűléseket betiltották. A
 rendőrség nem tűri az uccai csoportosulá-
 sásokat sem. Az intézkedést a kommunis-
 ták készülő mozgolódásával indokolják.

— **Merénylet készült az indiai alkirály
 ellen.** Londonból jelentik: Delhi jelentés
 szerint Cawnpurban terroristákat tartóztá-
 táltak le, akik a hétfőn odaérkező Lord
 Willingdon alkirály ellen merénylet
 készültek. A megtartott házkutatások so-
 rán nagymennyiségű lőfegyvert és bom-
 bát foglaltak le a terroristáktól.

— **Bulgáriából kiutasítják a görög ál-
 lampolgárságot optált görögöket.** Szófiá-
 ból jelentik: Bulgáriából közelebből ki-
 fogják utasítani a görög állampolgárságot
 optált görögöket. Ugyanezt Görögország
 már évekel ezelőtt keresztül vitte a bol-
 gárokkal.

— **Scholem Alejchems művei Szovjet-
 Oroszországban.** Minskből jelentik: A
 szovjet egyik kulturbizottsága a napok-
 ban tette közzé a jiddis szépirodalmi mű-
 vek terjesztéséről szóló jelentését. Esze-
 rint 1925-től 1930-ig orosz fordításban
 egy félmillió Scholem Alejchems kötet
 fogott el a Szovjet-Unió területén.
 Scholem Alejchems harminc művét fordí-
 tották orosz nyelvre, huszonhatet ukránra
 és egyet fehér-orosz nyelvre.

— **A cionista exekutive fogadta az
 oxfordi diákokat.** Jeruzsálemből jelentik:
 A palesztinai cionista exekutive az oxfordi
 egyetem teológiai kollégiumának Palesztin-
 aiban időző hallgatóit ünnepélyesen
 fogadta. Az üdvözlő beszédet Kish ezredes
 intézte a tanulmányuton levő diákokhoz.
 Beszédében megemlítette, hogy az 1929-i
 zavargások alkalmával ugyanennek a
 kollégiumnak a hallgatói vettek részt a
 jeruzsálemi zsidók védelmében. A fogadá-
 sion jelen volt dr. Arlosoroff, a palesztina-
 exekutive új politikai képviselője és dr.
 Bergson, az exekutive nevelésügyi osztá-
 lyának vezetője is.

— **Rabbi Meyr-Berlin rövid ideig le-
 tartóztatásban volt.** Jeruzsálemből je-
 lentik: A jeruzsálemi Mizrahi főiroda
 tagjai tiltakozásul, mert nem kapták meg
 fizetésüket és mert azzal fenyegették
 egyes tisztviselőket, hogy elbocsátják
 állásaikból, sztrájkba léptek. A tisztvisé-
 lők egyikének sikerült a Mizrahi világsz-
 ervezet elnöke, Rabbi Meyr-Berlin ellen
 elfogató végzést kieszközölni azzal, hogy
 a rabbi, aki felelős a dolgokért, el akarta
 hagyni az ügyek intézése elől az országot.
 Rabbi Berlint őrizetbe vették, de rövid
 idő múlva a vezető cionisták intervenció-
 jára szabadlábra helyezték.

— **Litvániai zsidó kézművesek Biro-
 Bidschan-ba vándoroltak.** Kovnoból je-
 lentik: Augusztus tizenharmadikán utazott
 el Litvániából Szovjet-Oroszországba a
 Biro-Bidschan-ba szerződött zsidó kéz-
 művesek első transzportja. A litván kor-
 mány a zsidó kézművesek kivándorlását
 olyan feltétellel engedte meg, ha a zsidó
 munkások lemondanak litván állampolgár-
 ságukról.

— **Felhívás.** Tisztelettel felkérjük mind-
 azon szülőket, akiknek leánygyermekük a
 helyi Principesa Iliana gimnázium máso-
 dik osztályába való beiratkozásra az is-
 kola igazgatóságánál előjegyeztettek,
 avagy ezen osztályba óhajtnák beiratni,
 sziveskedjenek saját érdekében folyó hó
 18-án, este 8 órakor a Calea Regele Ferd.
 52 szám alatti Izr. iskola nagytermében
 tartandó szülői értekezleten okvetlen meg-
 jelenni. Egyben kérjük azon szülők szives
 megjelenését, akiknek leánygyermeküket
 ez évben a fenti gimnázium első osztályá-
 ba óhajtnák beiratni, mivel a beállott rend
 kívüli körülmények miatt igen sürgős in-
 tézkedések megtétele szükséges.

A bukaresti országos fakongresszus elkekeredett hangulaban tartha fel a fakereskedelem és fatermelés sérelmeit és panaszait

Bukarest, augusztus 17. A romániai
 fakereskedők és fatermelők tegnap tar-
 tották országos kongresszusukat Bukae-
 restben, amelyen megtárgyalták az ösz-
 szes kari érdekeiket érintő problémá-
 kat. A kongresszus kezdetén heves ki-
 fakadások hangzottak el, hogy az ille-
 tékes faktorok nem viselik eléggé szí-
 vükön a fatermelők érdekeit. Számos
 felszólalás hangzott el és a felszólalók
 sorra ismertették a fakereskedelem és
 fatermelés bajait. A kongresszus a kö-
 vetkező táviratot küldte a királynak:
 „A romániai fakereskedők és fater-
 melők kongresszusra gyűltek össze,
 hogy a nemzeti fatermelés és fakeres-

kedelem problémáit megtárgyalják. A
 kongresszus a legalázatosabban tekint
 Felsőged felé, akitől, mint az ország leg-
 főbb urától, várják jóindulatu támoga-
 tását, hogy idejében közelépvé, meg-
 mentse a nemzet fakereskedelmét és
 fatermelését. Mint hűséges alattvalói,
 kérjük, vegye védelmébe panaszainkat
 és hasson oda, hogy azok illetékes he-
 lyen meghallgatásra találjanak. A ro-
 mániai fakereskedők kongresszusa“.
 A kongresszus határozati javaslatot
 készített, amelyben követeli a 11-es szá-
 mu fatarifának hathatós alkalmazását,
 valamint az általános tarifának elfogad-
 ható módon való redukálását, különös te

kintettel az erdélyi fa árára, termelési,
 felrakodási, szállítási és vágatási költ-
 ségeire, amely egész évre legyen egy-
 séges.
 Kéri a CFR faszállítására vonatkozó
 szabályrendeletének szigorú alkalmazá-
 sát, üres vagonok mérlegelését, tara ki-
 mutatását, a CFR felelősségének garantá-
 lását, valamint az esetleges károk 15 na-
 pon belüli azonnali megtérítését. Köve-
 teli a kongresszus továbbá, hogy szűn-
 tessék meg a Casa Pădurilor illojális
 konkurenciáját, amely megbénítja a
 magánvállalatok működését.

— **Népszövetségi szakértők utaznak Ki-
 nába.** Londonból jelentik: Szeptemberben
 két-három hónapi tartózkodásra népszö-
 vetségi szakértők utaznak Kinába. Első
 utjuk Nankingba vezet. Részt vesznek az
 expedícióban az egészségügyi albizottság
 tagjai és olyan szakértők, akik társada-
 lomtudományi problémákkal foglalkoz-
 nak.

**Zsidó kórház-sorsjegyet vegyen,
 Hogy családjaival boldog legyen!**

— **Hindenburg a német-francia közele-
 dés jelképéül a Berlinből távozó francia
 nagykövetnek kardot nyújtott át, amelyet
 1870-ben ő maga vette el egy francia tiszt
 tól.** Párizsból jelentik: A Petit Parisien
 értesülése szerint De Margerie, a távozó
 berlini francia nagykövet három hét
 múlva adja át Hindenburgnak megbízó-
 levelét, amidőn a birodalmi elnök vissza-
 tér Bajorországból. Hindenburg nemrégiben
 magánkihallgatáson fogadta De Mar-
 geriet és emlékül átnyújtotta neki azt a
 kardot, amelyet 1870-ben ő maga vett el
 egy francia tiszttől. Hindenburg marsall-
 nak ebben a cselekedetében — írja a lap
 — többet kell látnunk, mint egyszerű ud-
 variasságot. Az elnök ezzel a gesztusával
 a francia-német közeledés iránti rokonsz-
 zenvét akarta különleges módon kifeje-
 zésre juttatni.

— **Beiratkozások az oradeai Kereske-
 delmi Csarnoktól fenntartott fiú és női
 felső kereskedelmi iskolába.** A beiratko-
 zások naponta d. e. 11—12-ig tartanak
 meg. A hely biztosítása érdekében kíván-
 atos a minél előbbi jelentkezés. Felvilá-
 gosítást ad az igazgatóság. (Oradea, Str.
 Alea Goidu 1.)

— **A Brith Trumpeldor erdélyi mifkádá-
 rásithja közli az összes Bétár-szervezetek
 kel és az egyes tagokkal, hogy a danzigi
 világkonferencia alkalmával megalakult
 középeurópai Bétár-blokk (Németország,
 Ausztria, Csehszlovákia, Románia és Ma-
 gyarország) első pögisáját augusztus
 20-án tartja meg Budapesten. A mifkádá-
 rásit minden Bétár-tagnak, aki teheti, a
 legmelegebben ajánlja, hogy a pögisán
 vegyen részt, annál is inkább, mert a
 Szent István-napi ünnepségek alkalmával
 50 százalékos vasúti és jelentős vízum-
 kedvezmény van érvényben. Az előre be-
 jelentett Bétár-tagok teljesen ingyenesen
 lesznek elszállásolva és a kóser reggeli
 és ebédkosztért napi egy pengőt (circa
 30 lej) fizetnek csak. Ezenkívül a pesti
 Bétár a vendégek részére a legváltozato-
 sabb szórakoztató műsorról is gondosko-
 dik. Az érkezést a Bétár-csoportok kell
 hogy jelentsék direkt Seemann Géza
 Budapest, Holló ucca 4. címre.**

— **Szívbetegeknek és érelmeszesedés-
 ben szenvedőknek a természetes Ferenc
 József keserűviz használata könnyű és
 pontos bélműködést biztosít. Klinikai
 vizsgálatok igazolják, hogy a Ferenc Józ-
 sef víz különösen agyvérzésre és guta-
 ütésre hajlamos idősebb embereknek ki-
 tűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József ke-
 serűviz gyógyszerárakban, drogériákban
 és fűszerüzletekben kapható.**

— **Indiából az idén nem lesz buzaex-
 port.** Londonból jelentik: Indiában a
 buzatermés 12 millió 625 ezer quartar,
 szemben az elmúlt évi 15 millió 710 ezer-
 rel. Az árak alacsonyok. Indiából ezért
 ebben az évben aligha lesz export, még
 talán abban az esetben sem, ha a takar-
 mánytermés is kielégítően sikerülne. A
 jövő évben a buzaterületet tovább fogják
 csökkenteni, mert a termelés nem fizeti
 ki magát. A belföldi fogyasztás az ala-
 csony árak folytán egyre nő.

— **A vonat elütött egy luxusautót.** New-
 yorkból jelentik: A pennsylvaniai Wil-
 limsport közelében a vonat elütött egy
 luxusautót. A karambolnak hét halálos
 áldozata van.

— **Operáció nélkül is gyógyít arany-
 eret és kiujulástól megóvja a Haemorsan!**
 Olesón kapható a gyógyszertárakban.

— **Gandhi nem utazott el a londoni ke-
 rekasztal-konferencia delegátusaival.** Bon-
 bayból jelentik: 27 indiai delegátus hajó-
 ra szállott és elutazott Londonba az indiai
 kerekasztal-konferenciára. Gandhi
 nem utazott el.

— **Az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző fel-
 kéri a rendező bizottság összes tagjait,
 hogy az aug. 23-án rendezendő kerti ün-
 nepélyvel kapcsolatban vállalt tisztelet-
 jegyekkel legkésőbb f. hó 18-án este
 6—7-ig az E. Zs. D. Str. Filipescu 6. sz.
 alatti helyiségében elszámolni szivesked-
 jenek.**

— **Amerikában arra számítanak, hogy
 Németország a békeszerződés revízióját
 fogja kérni.** Washingtonból jelentik: Ame-
 rikai pénzügyi köröket erősen izgatja,
 hogy mi történik a Hoover-moratórium le-
 telte után. A Wallstreeten azt hiszik,
 hogy Németország feltétlenül kérni fogja
 a versaillesi szerződés revízióját és való-
 színű, hogy a revízióról még a morató-
 riumév letelte előtt lesz szó.

— **5 milliárd dollár aranya van Ame-
 rikának.** — **Anglia egy fél év alatt tizen-
 négy milliárd font aranyat veszített.** New-
 yorkból jelentik: Az amerikai jegybankok
 aranykészlete rekordmagasságot ért el.
 Dél-Amerikából és Japánból több arany-
 küldemény érkezett, úgy, hogy jelenleg a
 szövetségi jegybankok összes aranytarta-
 léka 4.976.500.000 dollár összeget képvil-
 sel. A közeli napokban újabb aranyküldé-
 ményeket várnak. Londonból jelentik: Az
 angol kereskedelmi minisztérium kimuta-
 tása szerint Franciaország az év első 7
 hónapjában 43.138.902 font értékű aran-
 yat vitt ki Angliából. Ebből az összegből
 22.651.345 font esik a júliusi aranykivi-
 telre. Hollandia 10.361.926 font és Bel-
 gium 2.209.205 font értékű aranyat vitt ki
 júliusban Angliából. Az év első hét hónap
 jában Anglia aranybehozatala 52.214.966
 volt, kivitele 66.162.990 font volt.

— **Vasárnap egész Jugoszláviában Sán-
 dor király tízéves trónralépését ünnepel-
 ték.** Belgrádból jelentik: Vasárnap egész
 Jugoszláviában ünnepségeket rendeztek
 Sándor király tízéves uralkodói jubileu-
 ma alkalmából. Belgrád épületeit fellobo-
 gózták, az uccákat feldiszipítették. A városi
 tanács ünnepi ülést tartott, majd a ta-
 nács valamennyi tagja a Nevszki székes-
 egyháza ment, ahol a patriarcha fényes
 papi székkel ünnepi istentiszteletet
 celebrált. Vasárnap fáklásmenetek jár-
 ták be a várost. Zágráb polgármestere a
 városháza erkélyéről beszédet intézett az
 egybegyűlt tömeghez, amely megtöltötte
 a városháza előtti teret és a szomszédos
 uccákat is. Hasonló ünnepségek voltak
 Skopljében, Szerajevóban, Laibachban,
 Szabadkán, Nisben, Spalatóban és Cetin-
 jében. számos község jótékonycélu alapít-
 ványt létesített, amelyek Sándor király
 nevét viselik. A király rengeteg hódoló-
 sürgönyt kapott. A várt rendeletek a rez-
 simváltozásról és a közigazgatási reform
 ról azonban elmaradtak. Az uralkodói
 jubileum elmúlt anélkül, hogy említésre-
 méltó dekrétum jelent volna meg.

NAPROL-NAPRA

Szombaton és vasárnap az erősen
 megnövekedett autofargalomnak Fran-
 ciaország országutjain az éjjelleg beír-
 kezett jelentések szerint 15 halottja, 37
 igen súlyos és 23 kevésbé súlyos sebe-
 sülte van. A gépkocsioszeütközések
 közül legsúlyosabb volt a Verdun mel-
 letti Douamont közelében történt ka-
 tasztrofa, ahol egy zsufoolt autobus
 személyeket szállító kamionnal futott
 össze. Az autobus az utmenti mély
 árokba fordult s lángot vetett. Hat ál-
 dozatot teljesen megszenesedve emeltek
 ki romjai alól és sokan szenvedtek élet-
 vesélyes égési sebeket.

*A Nautilus megérkezett a Spitzber-
 gák déli partvidékére. Az utat Norvégia
 északi részéből a Spitzbergáig 7
 csomós óránkénti átlagsebességgel tette
 meg. A buvárhajó 12 óras tartózkodás
 után elindult első artikus-óceáni tanul-
 mányútjára. A Spitzbergák kormány-
 zója a Nautilus megérkezése után a bu-
 várhajóra ment s üdvözölte Sir Hubert
 Wilkinst és a tengeralttjáró személy-
 zetét. A Nautilus 70 hordő olajat vitt
 fel s azután elindult az artikus-óceáni
 utra.*

A sziléziai Glatz közelében a heuscheu-
 eri emelkedőn egyik breslaui egyeslet torná-
 száival zsufoolt autobus és pótkocsija
 féktörés következtében megszaladt és
 árokbafoordult. 46 tornász többé-kevésbé
 súlyosan megsebesült.

*Leipzig közelében Schmidt titkos ta-
 nácsos, iparkamarai elnök autószeren-
 csétlenség áldozata lett. Gépkocsija fá-
 nak szaladt s összetört. A kamarai el-
 nök azonnal szörnyethalt, kíséretében
 volt fia súlyos sebesüléseket szenvedett.*

Lorientből jelentik, hogy Bretagne
 déli és nyugati partvidékén 36 órája
 hatalmas viharok vannak. A kirándulni
 óhajtok nem tudták a kikötőket elhagy-
 ni, mert a hajóforgalom teljesen meg-
 bénult.

A Zsidónő

Szakácskönyve

1000-né több kitünő re-
 cept. A közel 400 olda as,
 szép kiállítású vaszon-
 ötéses könyv

ÁRA: 300 LEI

K a p h a t ó a z
UJ KELET könyvostályában

SPORT

Az Universitatea a szezon legszébb mérkőzésén legyőzte a Kispestet

A NAC vasárnap is főlényesen győzött

Cluj-Kolozsvár, augusztus 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A szombat és vasárnapi mérkőzések szép sportot eredményeztek, de annál csunyasabb tanulságot szűrhettek le egyesületeink számára a két-napos attrakciók megrendezésénél. A NAC és Kispest kettős vendégszereplésére a négy rendezőegyesület sulyosan ráfizetett, ami annál feltűnőbb, mert az egy hónapos futballtilalom alatt nem voltak meccsek Kolozsváron és az egyetemen gondolkodhattak arra, hogy most a futballra éhes közönség el fogja özönlenni a pályát.

Az Universitatea kitűnő teljesítménye

Az első napi mérkőzésekről vasárnapi számunkban már beszámoltunk. Vasárnap az Universitatea—Kispest mérkőzés volt a nap eseménye, mely egyike volt a szezon legszebb küzdelmeinek és a kolozsváriak számára örvendetes tanulságot rejt magában. Az Universitatea vasárnapi játékával bebizonyította, hogy nagy játékerejű együttes, amely a legjobb középeurópai csapatoknak veszedelmes ellenfele lehet. Ha csatársorából a rossz és a csapat formációjában aránytalanul gyenge jobbszárnyat leoperálnák, az Universitatea még sok szép teljesítményre lenne hivatott. Védelme kifogástalanul működik, nagyklasszisu hátvédeivel, mint Sfera és Bulzan. A halvesor szenzációsan szép játékokat mutat. Dobosan egyszerű labdaadogató, jó feje van, biztosan és fairon szerel. Mellette Dehelean képviseli a legnagyobb klasszist. Deheleanu ezuttal is bebizonyította, hogy a halvesorban van a helye és azt is megállapíthatjuk, hogy a jobbhalf posztján aligha kapunk nála jobb futbalistát Romániában. A csatársor a csapat leggyengébb része. Baciu volt a legjobb, aki gyors, jól ad be és jó lövése is van. Sepi sokat rontott és az akcióiban erősen hátráltatta, hogy sem Abrudán, sem Surlasiu nem mutattak sokat. Különösen Abrudán volt gyenge, de Tabac sem csinált semmit. Örvendetesen szép játékokat produkált Stefanescu balhalf, aki tehetséges játékos a U második gárdájának. Szatmári a kapuban imponáló biztonsággal hátrította el a legnehezebb helyzeteket.

Szépen szerepelt a Kispest

A Kispest rokonszenves csapata ezuttal is beigazolta, hogy megérdemli azt a szimpátiát, amellyel a kolozsvári közönség fogadja. Szép stílust játszik, a csapatban nagyklasszisu futballisták vannak, emellett játékmódora az abszolút sportszerűség nivóján mozog. Az Universitatea elleni mérkőzést annak erős és heves irama mellett fairan és szép technikával játszotta le. Ha vereségét meg is érdemelte az Universitateának nagy teljesítményt nyújtó csapatával szemben, biztosak vagyunk benne, hogy a Kispest minden kolozsvári látogatása kellemes napja lesz a kolozsvári futballsportnak.

A Kispest csapata

A csapatból Dénes az első klasszist képviseli. Néhány menthetetlennek látszó lövést gyönyörűen mentett. A védelemben vannak a hibák. Ugy Császár, mint Rozgonyi, rakkoló, szürke bekkék, akikből Kolozsváron is legalább egy félucat szaladgál. A halvesor erős része a csapata. Raix szenzációsan tempóbiró, okos játékos, Purceld kitűnő, Keresztes nivós és rokonszenves futballista. A csatárláncból messze kiemelkedik a fiatal Steiner szenzációs játéka, akinek nagy jövőt jósolnak. A jobbszárny Pacolay csillogtatta tudását. A belső trió már rosszabb. Konyornak hatalmas lövései van, de társai gyengék és ő maga sem nagyon erős a labdaosztásban.

A játék

A játék erős iramu mezőnyjátékkal indul, melyből az első félidőben az Universitatea főlénye domborodik ki, de a csatársor a jobbszárny miatt eredménytelen. Baciu nem játszatják, Sepi pedig főbb helyzetben készülkedik. Az első gól Sepi hatalmas szabadrugásából röpült védtelenül Dénes hálójába. A második félidő heves Kispest támadásokkal indult, de ennek ellenére az Universitatea ér el

gölt. A hatodik percben Abrudán és Surlasiu lövéseit Dénes bravurosán üti ki, Baciu harmadik lövése pedig már védhetetlen. A 18. percben a korrektil bírásokodó Seliceanu 11-est itél az U ellen, amit Lukács értékesít. A 36-ik percben Lukács egy remek Stetiner, Konyor akció után lövi az egyenlítő gólt. A Kispest most állandó fölényben van és félő volt, hogy az Universitatea biztos meccsét a Kispest nyeri meg. Végül a 36-ik percben Baciu remek gólja beállította a végeredményt.

Seliceanu kifogástalanul bírásokodott.

A szép meccset megelőzően a futballsportnak kacagtató szatirját csinálta végig a Románia, mely a Haggibortól is át vett két futballistát. A NAC csatársorának egy percig sem tudott ellentállni ez a csapat, mely képességének arányában 5:0 (1:0) vereséget szenvedett. A csapatból Bindea, Ardentlieb és az első félidőben Katz mutattak valamit, a többiek köz-

zül nehéz eldönteni, hogy ki volt rosszabb.

A magyar uszóbajnokságok második napja. Budapestről jelentik: Az uszóbajnokság második napja a következő eredményekkel végződött:

800 m. Bajnok: Halasi Olivér 11 perc 06.4 mp. Magyar rekord! 2. Páhook 11 perc 29 mp. 3. Lengyel, Kaposvár 11 perc 31 mp.

100 méteres gyorszás. Bajnok: Bárány dr. 59.8 mp. 2. Székely 1 perc 00.8 mp. 3. Wanné András 1 perc 01.6 mp. 4. Kánási 1 perc 03.6 mp.

100 méteres hátzás. Bajnok: Herendi Szeged 1 perc 15.8 mp. 2. Bicskey 1 perc 16 mp. 3. Nagy Károly 1 perc 16.2 mp.

200 méteres mellzás. Bajnok: Hild László 2 perc 58.4 mp. 2. Lantos FTC 3 perc 04.8 mp.

100 méteres hölgy hátzás. Bajnok: Mallás Gitta 1 perc 31.8 mp.

Toronyugrás. Bajnok: Nagy Károly 110.90 pont.

4x100 méteres taféta. Bajnok az egri MESE csapata 9 perc 54.4 mp.-es nagyszerű idővel, 2. UTE 9 perc 55.2 mp. 3. SzUE. 4. FTC.

Magyarország—Ausztria vízipóló 7:0 (4:0).

Erdélyi eredmények: Ferencváros—Ripensia 4:2 (4:0). Az első félidőben a Ferencváros lehengette ellenfelét a második half timeben Wetzter két gólja szepít az eredményen.

Az országban folynak az előkészületek az őszi bajnokságokra.

KÖZGAZDASÁG

A Phönix biztosító mérlege az életbiztosítási állomány újabb jelentős gyarapodásáról tanuskodik

Bécs, augusztus 17. A Phönix Életbiztosító Társaság f. évi július hó 21-én tartott 48. évi rendes közgyűlése elterjesztett igazgatósági jelentést a gazdasági világ széles körei fokozott érdek lődéssel várták, mert abból nemcsak ennek a hatalmas vállalat fejlődésére és zárszámadásra nézve, hanem az általános gazdasági problémákat és speciálisan az életbiztosítási ágazatot érdeklő kérdésekre várt mérvado felvilágosítást. Az egész gazdasági élet szerves összefüggésénél fogva, de meg azért is, mert a biztosítási művelést indító oka az egyén szükségérzete és felelősség-tudata, célja is egészen közvetlen, a legközvetlenebb hozzátartozók esetleg már holnap sorsa felől való gondoskodás, — érthető, hogy ez az ágazat a legérzékenyebben reagál minden jelenségre, amely a gazdasági életben megnyilvánul. A kérdést a legegyszerűbben így formulázhatjuk meg: milyen befolyással van az évről-évre Európának majdnem valamennyi országában rosszabbodó gazdasági állapot az életbiztosítás intézményére. A felületes ember talán hajlandó volna az életbiztosítási üzlet csökkenésétől tartani azzal az indoklással, hogy a kereseti lehetőségek összezsugorodásával az emberek mindennél lemondanak, ami nem a ma kenyérgondja. Ez a felfogás azonban gyökerében téves; s felfogásunkat igazolva látjuk a Phönix legújabb jelentésében, amelynek egyelőre csak a legfontosabb adatait adjuk közre, hogy a következőkben részleteiben is megvilágosítsuk azt.

Az 1930. év végén a biztosítási állomány 58,846,341.616 lej biztosítási tőkét és 48,304.025 lej évjáradékot foglalt magába. Az érvényben lévő biztosítási kötvények száma 750.000 lej. A jelentési évben a díjbevételek összege 2,994,053.244 lejt tett ki; a tőkebefektetések jövedelme elérte a 444,957.310 lej összeget.

A társaság ingatlan vagyona 88 palotából, 13 országban 1,478,478.939 lej értékben áll.

Az értékpapír állomány 4,223,816.416 lej értékű.

A biztonsági alapok összege 8 milliórd 686,498.619 lej.

A biztosított feleknek és hátramardottainak összesen 817,505.884 lej lett kifizetve. A társaság mérlege kiemeli, hogy egyetlen egy esetben sem került sor bírósági beavatkozásra.

A Phönix nagyarányú csoportbiztosítási tevékenységet fejt ki, közösen a világ legnagyobb biztosító intézetével, a newyorki Metropolitan Life Insurance Company-val és a 7.000 alkalmazottnak és munkásnak ilymódon nyújtott biztosítási védelem több, mint hatszáz-kilencven millió lejre terjed. A Prudential Insurance Company Limited londoni intézettel fennálló viszontbiztosítási kapcsolat a jelentési év folyamán lényegesen megerősödött.

Az évi számadások a biztosított felek bizonyos kategóriájának kifizetett nyereségrészesedés levonása után 17 millió 445.684 lej tiszta nyereséggel zárulnak. A tiszta nyereségből 7,820.000 lej fordított a teljesen befizetett 4,000.000 silling részvénytőke osztalékolására, (8 százalék, mint az elmúlt évben), a maradvány a tartaléktőkéket gyarapítja.

Színház—Mozi

Szenzációs új műsor a Szinkörben

Szenzációs műsora van a Szinkör Mozgónak. Az új hangos hirodó után A beszélő kutyák című páratlanul mulatságos, 2 felvonásos burleszket vetítik. Ebben a filmben egészen nagystilű színházi előadást mutat be egy idomított kutyacsoport. Kegyenlő választás a háremben, In flagranti, Egy házasságtörés bizonyítéka azok a revüszámok, amelyeket a kutyák előadnak.

A műsor gerince a Marianne című 13 felvonásos, gyönyörű ének és táncszámokkal tarkított nagy háborús film, a főszerepekben az elbájoló amerikai szubrettel, Maroin Daviesszel és a Ramon Navarraal versenyző Lawrence Gray-val.

Szinkör-Mozgó műsora

Kedd: Marianne. (A főszerepekben Marion Davies és Lawrence Gray. Bűbájos, 13 felvonásos hangos vigiték a nagy háboru idejéből). Előtte: A beszélő kutyák. (Szenzációs hangos burleszket két felvonásban). Uj hangos hirodó. Helyárok 10 és 20 lej. Szerda: Marianne és a beszélő kutyák. Csütörtök: Dolly karriert csinál. (Az Ufa Bloch-Raninovitsch produkciójának legújabb filmje. Vidám filmoperett, a főszerepekben Dolly Haas, Oskar Karlweis, Alfred Abel, Kurt Gerron).

CORSO-MOZGÓ műsora

Kedd 5, 7 és 9 órakor: Premier! Itt a tavasz! Nagyszerű filmoperett. Főszereplők: Bernice Claire és Alexander Gray operatőrek. Műsor előtt: 2 felvonásos burleszket és Miki-Maus. Szerda 5, 7 és 9 órakor: Itt a tavasz! Ragyogó szép filmoperett. Főszereplők: Bernice Claire és Alexander Gray, operatőrek. Műsor előtt: 2 felvonásos burleszket és Miki-Maus.

Apróhirdetések

Szavanként 4 Lei
Vastagbetűvel 8 Lei
Legkisebb apró, 10 szó 40 Lei
Allástkeresőknek 1 szó 3 Lei
Vastagbetűvel 6 Lei
Csak vasárnapra feladott apróhirdetés 25 százalékkal drágább. Díj előre fizetendő. Csak portóbélyeggel ellátott jelíges leveleket továbbítunk.

Hajhullás és hajkorpázás ellen a legjobb szer az **EGGER-PETROL**. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogueriában.

Tiszteivelőnőket igen jutányos áron tanítok, román és német nyelvre, gyorsírásra, illetve kereskedelmi levelezésre. Ugyanott adok irodalmi román és német nyelvórákat. Szives meghívásokat „Polylgott” jelígre a kiadóba kérem.

Keresek középkori izr. gyermeknevelőnő vidékre, ki a háztartás vezetésében teljes jártassággal bír. Bizonyítványok beküldését, valamint jelentkezéseket kérem Gombos Samuel, Cluj, Str. Bratianu, No. 45.

Kertes házban 1 szoba konyha éléskamra kiadó. Király uca 45.

Róman, német, magyar és francia kereskedelmi levelezést nagyon jutányos áron vállalk. Stenogrammal felvett szöveget kívánságra szigoruan utasítás szerint, vagy önállóan, saját gépemmel gyorsan elintézem. Megkereséseket kérem „modern” jelígre a kiadóhivatalba címezni.

Házasságokat a legjobb zsidó körökben gyorsan és diszkrétan közvetít a „Globusz Házasságközvetítő Iroda Albaluia, Str. Andrei Muresan No. 17. (Válaszbélyeg melléklendő).

Disztिंगvált ortodox zsidó család elvállal leánykakat. Kezdő zongoratanítás. Német francia héber oktatás. Higienikus nevelés. Megkeresések „Luiza Hirsch” jelígre Rudolf Mosse hirdetőirodába Oradea.

Valódi és belföldi perzsaszönyvegek és ezüstnemű nagyon olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Nagyváradon teljes ellátásra elfogad izr. uricsalád középiskolás urileányt, vagy urifüti fűrdőszoba- és zongorahasználat. Berger Antalné Oradea, Str. Canteimir (Beóthy Ödön uca) 42., I. 7.

Schwartz Ignácné kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárat Szappan uca felől. Olesó árak!

250.000 lej tőkével rendelkező autorizált könyvelő biztos, szerény elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban.

Iskolásfiukat zsidó uriházaktól teljes (kóser) ellátással elfogadok jutányosan. Hajnal, Cluj, Fötér 3.

Sakter, előimádkozó és mail, aki autorizált héber tanító is, állást keres neológ hitközségnél. D. Manole Drágasani, jud-Valcea.

XIV. ÉVF. *
Cluj—Koloz
augusztus 1
5691 ÉV

Az Uj Kelet az egy
és bászági zsidó
napilap
Cikkeink utányo
forrás megjelölés
meg
Kéziratokat nem
megörzésükre nem

Szerezzen
fizetői az U

Brandsch

Diszes, szép pozici
sonyszék, de Brands
mésem irigyeljük ez
got. Nem, a kisebbség
ban nem lehet kellen
a felirati vita során
jegyzést kellett elsz
zött Goga kijelentés
államtitkokat egy oly
Brandsch. Aztán jöt
törvény, Brandsch els
nél a parlament épp
gadta el annak, amit

Most pedig megsz
Brandsch ellen. A be
zióját követelte arad
ezt harsogja a Viitor
egész nacionalista kó
követeli. Nem hiányzi
mány sajtója sem, a
szócsöve tegnap intéz
dást a kisebbségi min

Brandsch természet
folat nélkül is mind
véle, hogy az okos, ó
jális Brandsch ilyen
tett. Az egész támadás
nőver volt, amelytől
körök sem állottak tá
döbbentő.

Ha el akarják táve
a kormányból, enne
Meg vagyunk győ
Brandsch pillanatig s
pozíciójához. Csak e
nia illetékes helyről.

De ez a harcmodor.
Eppen egy kisebbségi
ben volna illő más fe

A diploma-ren

Ha Romániában v
végérvényesen kompr
lenfelét, azt mondja
kisebbségeknek. Tize
mióta csak Nagy-Rom
a nagy ágyu a polití
lyet mindig a döntő
el. A kisebbségek felé
vagy pláne barátkozá
amit román politikus

Gondoljunk csak rá
nak milyen infernális
fel, amikor a Mani
nem tett magyar tis
ügyének rendezéséhe
fesszort, a nyugdíjtör
jét, egyenesen hazaár
aki Budapest zsoldjál

Most ugyanez a tár
fesszor körül a dipl
amely tudvalevőleg 1
magyar egyetemek dip
nacionalista sajtó fell
dálkozhatunk, de ann
döbbenésünk a Patria
lett, amely valóságos
val támadja a kormán